ŁODZIANIN

ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

WOLNOŚĆ

Redakcja i Administracja: Łódź—Al. Kościuszki Nr. 29 tel. 109-99 Redaktor przyjmuje od godz. 17—19 Rękopisów nie zwraca się. Administracja czynna od godz. 9 do 15 i od 17 do 19. Konto w Banku Społem, oddział w Łodzi 40 Wydawca, Łódzki O.K.R. P.P.S. Redaktor Wincenty STAWIŃSKI

Rok XXII — № 147
Sobota 27 Maja 1939
Cena numeru 10 gr.

Warunki prenumeraty: w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 2.50 miesięcznie, na prowincji zł. 3. za zmianę adresu gr. 50 Cena ogłoszeń: Za wiersz 1 milimetrowy przez jedną szpaltę (na stronicy 6 szpalt) w tekście gr 50. zwyczajne gr. 40. Nekrologi do 100 mm. gr. 20, powyżej 100 mm gr. 30. Drobne za wyraz gr. 15 Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Premier Chamberlain o sytuacji europejskiej

Utrzymanie pokoju

jest naczelnym zadaniem polityki brytyjskiej

CHAMBERLAIN

Premier Chamberlain, który — jak wiadomo — bawi obecnie w Szkocji, wziął wczoraj udział w odbywającym się w Edynburgu dorocznym zebraniu konwentu generalnego kościoła szkockiego. Premier wygłosił krótkie przemówienie okolicznościowe.

„Kierując polityką brytyjską, której naczelnym zadaniem jest utrzymanie pokoju — mówił premier — staram się usunąć widmo wojny, ściskające serca milionów ludzi. W dzisiejszej sytuacji odpowiedzialni kierownicy polityki angielskiej nie widzą innej drogi do usunięcia gróźb wojennych, jak tylko potężne przygotowanie militarne, ale trudności europejskie wywołujące stan niepokoju mogą być usunięte jedynie wtedy, jeżeli zasady chrześcijańskie rządzić będą stosunkami międzynarodowymi. O to się modlimy i mam nadzieję, że modlitwy nasze będą wysłuchane'. (PAT)

Niemiecko-włoskie marzenia o wojnie błyskawicznej

Plan wojenny „Osi"

Rola Hiszpanii gen. Franco w przyszłej wojnie

Ostatnio w rozważaniach fachowych zarówno we Włoszech, jak i w Niemczech wyłania się na plan pierwszy pogląd, że „osiągnięcie błyskawicznego rozstrzygnięcia jest decydującym czynnikiem sukcesu militarnego państw „osi". W tym kierunku w czasie ostatniej wizyty Brauchitscha we Włoszech ustalono szczegółowy plan działania i podział ról na poszczególnych odcinkach przyszłego frontu wojennego. Pierwszy atak „osi" nastąpić ma na odcinku śródziemnomorskim w punktach szczególnie ważnych dla Francji i Anglii.

Dla realizacji tych zamierzeń konieczne jest współdziałanie Hiszpanii z państwami „osi". W tym kierunku idą wysiłki dyplomacji włoskiej. Akcja ta prowadzona jest jednak z nadzwyczajną ostrożnością, aby przez przed-

GEN. WEYGAND W LONDYNIE

wczesne ujawnienie roli Hiszpanii nie utrudnić szans zwycięstwa włosko-niemieckiego.

NACZELNE DOWÓDZTWO ODCINKA ZACHODNIEGO

Według relacji, przenikających z berlińskich kół wojskowych, dokonana przez kanclerza Rzeszy inspekcja na odcinku zachodnim doprowadziła do ustalenia siedziby naczelnego dowództwa tego odcinka. Siedzibą tą będzie twierdza Ehrenbreitenstein.

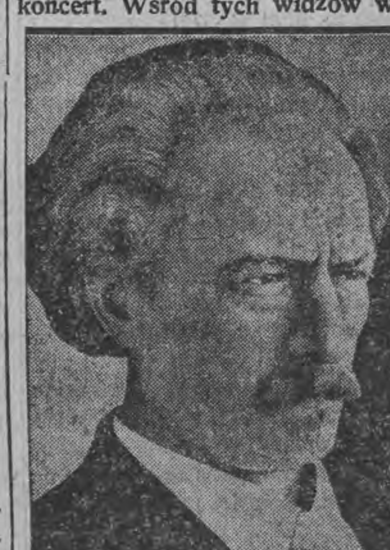
OFICEROWIE ANGIELSCY NA LINII MAGINOTA

Według relacji poufnych, posiadanych rzekomo przez sztab niemiecki, w Charleville bawią oficerowie angielskiego sztabu generalnego, generał porucznik John Dil i generał majorowie Aleksander i Wilson. Koła niemieckie wiążą ich pobyt z planami sztabu angielskiego rozlokowania oddziałów angielskich na linni Maginota już obecnie, aby w chwili wybuchu wojny rozporządzać dostateczną siłą na froncie zachodnim.

Paderewski uległ atakowi serca

na chwilę przed koncertem

Z Nowego Jorku donoszą, że Ignacy Paderewski uległ w czwartek wieczorem przed rozpoczęciem wyznaczonego koncertu, lekkiemu atakowi serca, wskutek czego koncert został odwołany w ostatniej chwili, gdy na sali znajdowało się 16 tys. osób, które przybyły na koncert. Wśród tych widzów wydarzyły się wzruszające sceny, wielu płakało i klękając odbywało modły za życie Paderewskiego, gdy wiadomość o ataku serca została ogłoszona.

PADEREWSKI

Paderewski liczy 79 lat

***

Agencja Havasa donosi, że Paderewski zachorował na serce. Atak był stosunkowo lekki, ale lekarze stanowczo sprzeciwili się występowi w zapowiedzianym koncercie, który wobec tego został odwołany. Lekarze, czuwający nad zdrowiem chorego, oświadczają, iż stan jego zdrowia nie budzi jednakże obaw. Niemniej wszystkie zapowiedziane koncerty Paderewskiego w Ameryce zostały odwołane.

Ustawa o stanie wojennym

i odpowiedzialności karnej za dezercję

PAT. donosi:

W dniu 26 b. m. odbyło się pod przewodnictwem premiera gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie rady ministrów.

Rada ministrów przyjęła m. in. projekt ustawy o stanie wojennym, która zastąpi rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 1928 r. W tej samej sprawie, projekt powyższy ma na celu wprowadzenie nowych przepisów o stanie wojennym, wobec zmienionego stanu prawnego przez konstytucję kwietniową.

Następnie Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o szczególnej odpowiedzialności karnej w przypadkach zbiegostwa do nieprzyjaciela lub poza granice państwa. Projekt powyższy ustala, iż w razie skazania za pewne przestępstwa, wymienione w kodeksie karnym wojskowym i ustawie o powszechnym obowiązku wojskowym, jeżeli sprawca zbiegł do nieprzyjaciela lub poza granice państwa, sąd może orzec obok kar, przewidzianych za dane przestępstwa, szczególne kary dodatkowe: utrata majątku oraz utratę zdolności do dziedziczenia i otrzymywania darowizn.

Przysięga zemsty

Z Gdańska donoszą:

Szturmowcy z oddziałów S. S. i S. A., którzy brali udział w pogrzebie bojówkarza Grübnera, po złożeniu przysięgi nad grobem, prowadzą dalszą akcję, zmuszającą członków tych formacji, którzy nie brali udziału w pogrzebie, do składania ślubowania pomszczenia śmierci Grübnera, gdy na rozkaz kanclerza Hitlera Gdańsk i Pomorze powróci do „Trzeciej" Rzeszy. (P. A. A.).

Uciekają z Kłajpedy

Uchodźcy z Kłajpedy wciąż jeszcze przybywają do Litwy. W tych dniach przybyła do Kowna grupa 25 robotników, którzy opuścili Kłajpedę z powodu trudnych warunków aprowizacyjnych w okręgu kłajpedzkim.

Przewódca hitlerowców w Ameryce

okazał się zwykłym złodziejem i kryminalistą

Przewódca związku Niemców amerykańskich Fritz Kuhn, aresztowany wczoraj, został przewieziony natychmiast do Nowego Jorku, gdzie stanie przed sądem za kradzież 15 tys. dolarów. Prokurator Dewey oświadczył, że, jego zdaniem, „Kuhn jest zwykłym złodziejem". Prokurator stwierdził następnie, że Kuhn ukrywał się przed policją, a w ciągu ostatniego dnia uciekał, nie wiedząc, że śledzony jest przez trzech detektywów. Przeciwko Kuhnowi prokurator wystąpi z 12 oskarżeniami.

Prasa amerykańska przypuszcza, iż fakt ten położy kres działalności narodowych „socjalistów" w Stanach Zjednoczonych. Od czasu wiecu, zorganizowanego na „Madison Square" przez związek policja federalna bardzo pilnie śledziła działalność Kuhna. Usiłował on opuścić Stany Zjednoczone, ale departament stanu odmówił mu paszportu.

Oskarżenia, sformułowane przeciwko Fritzowi Kuhnowi, zostały ujęte w 12 punktów. Prokurator Dewey zarzuca mu defraudację około 9 tys. dolarów z kasy związku, zużycie w niewłaściwy sposób sum, zebranych podczas meetingu" na „Madsin Square", kradzież około 5 tys. dolarów, zebranych przez związek na honorarium adwokatów w czasie procesu i t. d.

Prokurator Dewey oświadczył, iż wobec tego, że za każde z tych przestępstw Fritz Kuhn będzie odpowiadał osobno, a wymierzone kay nie są komulowane, grozi mu 50 lat więzienia. (PAT).

Dziesięć miliardów

przyniosła emisja bonów skarbowych we Francji

Minister skarbu Paul Reynaud wygłosił w Paryżu przemówienie radiowe, w którym podkreślił sukces emisji krótkoterminowych bonów skarbowych. Nie mogąc podać jeszcze ostatecznych wyników subskrypcji, minister stwierdził, że w każdym bądź razie suma ta znacznie przekracza 10 miliardów franków.

Jednocześnie minister skarbu ogłosił, że skarb przeprowadził operację konsolidacyjną znacznej transzy długu zewnętrznego, której termin płatności był bliski. Konsolidacji uległo 6 miliardów pożyczki zagranicznej i 4 miliardy w bonach skarbowych. Ogółem 10 miliardów długów krótkoterminowych zamienione zostało na pożyczki długoterminowe, poprawiając znakomicie sytuację skarbu Francji.

Hore Belisha jedzie do Moskwy

a Woroszyłow ma przyjechać do Londynu

„News Chronicle" donosi, iż możliwe jest, że angielski minister wojny Hore Belisha wkrótce odwiedzi Moskwę. Wizyta ta, jak przypuszcza „News Chronicle", nastąpiłaby po zawarciu porozumienia trzech mocarstw — W. Brytanii, Francji i Rosji. Wysuwana jest również możliwość, że wystosowane będzie zaproszenie do Woroszyłowa, aby odwiedził Londyn.

W Albanii trwa walka partyzancka

Jak donoszą z Albanii, walka oddziałów partyzanckich trwa nadal. Mimo bardzo dużej ilości wojsk włoskich w Albanii, których liczbę oblicza się na 70.000, pojedyncze oddziały są stale napadane przez partyzantów, zwłaszcza we wschodnich i północnych okolicach Albanii. Ostatnio doszło do dłuższej strzelaniny na południe od Skutarii. Partyzanci są nieuchwytni, ponieważ doskonale znają górzysty teren. Pojawiają się nagle i znikają nagle, nie ponosząc żadnych strat. (P. A. A.).

Echa wizyty gen. Rasztikisa

Dwutygodnik „Kardas", przeznaczony dla sfer oficerskich w Kownie, omawia w ostatnim swym numerze podróż gen. Raszkitisa do Warszawy, nazywając ją historycznym faktem po nawiązaniu stosunków polsko-litewskich. Sam fakt podtrzymywania stosunków, pisze „Kardas", musimy oceniać dodatnio. Od czasu ich nawiązania aż do chwili obecnej naród i państwo polskie nie obciążają swoim zachowaniem naszych pozycji w chwilach ciężkich dla Litwy. W chwilach tych okazywano nam szczere współczucie i uczucie ciepłej sympatii. Powracając do wizyty gen. Raszkitisa, pismo podkreśla, że „ciepło", okazane naszemu głównodowodzącemu armią w Warszawie ze strony sfer wojskowych, politycznych i społeczeństwa wywołuje u nas uczucia przyjacielskie pod adresem narodu polskiego".

Brytyjski projekt trójporozumienia

Korespondent dyplomatyczny Reutera dowiaduje się z kół dobrze poinformowanych, że brytyjskie propozycje wystosowane do Rządu sowieckiego streszczają się w trzech następujących punktach:

1) Zawarcie paktu wzajemnej pomocy, który będzie działał w wypadku bezpośredniej agresji na terytoria europejskie jednego z trzech partnerów. Przed zawarciem formalnego układu nastąpi trójstronna deklaracja, obowiązująca w okresie przejściowym.

2) W wypadku bezpośredniej agresji na terytorium jednego z państw, które otrzyma łączną gwarancję trzech partnerów (Anglii, Francji i Sowietów), układ przewiduje konsultację i odpowiednie zarządzenia w koniecznym zakresie. Zagadnienie, które państwa będą objęte tą łączną gwarancją, jest problemem, który będzie musiał być jeszcze przedyskutowany. Koniecznym warunkiem działania tej gwarancji jest opór ze strony ofiary ataku.

3) Celem zapewnienia jak najskuteczniejszej współpracy pomiędzy siłami zbrojnymi trzech państw w powietrzu, na lądzie i na morzu w wypadku agresji projekt brytyjski przewiduje konsultację sztabów generalnych partnerów układu.

Rząd polski ma być poinformowany o treści propozycji angielskich.

Lord Halifax odbył dłuższe narady z ministrami resortów obrony. Narada ta dotyczyła militarnej strony propozycji brytyjskiej wobec Sowietów. W toku tej narady omówiona była również sytuacja militarna Polski. Polska — jak wiadomo, posiada bilateralne układy z Francją i Anglią. Z Sowietami zaś posiada pakt o nieagresji, co określa jej stanowisko do prowadzonych rokowań angielsko - francusko - sowieckich.

Tragiczny dzień

w zatopionej łodzi podwodnej

LONDYN (PAT.). Wszyscy uratowani członkowie załogi amerykańskiej łodzi podwodnej „Squalus" znajdują się obecnie w szpitalu. Stan ich nie budzi żadnych obaw. Według ich opowiadań, za wdzięczają oni życie szalonej sile jednego ze swych towarzyszy, — który w najgroźniejszej chwili — gdy woda poczęła się wdzierać do wnętrza łodzi, zdołał przezwyciężyć jej napór i zatrzasnąć drzwi głównej komory, odcinając ją tym samym od reszty komór, które zostały zalane. W ciągu przeszło 24 godzin, spędzonych na dnie morza, załoga wykazała wspaniałą dyscyplinę. Mimo pogaśnięcia świateł, powiększającego się zimna i coraz dokuczliwego braku powietrza nie było śladu paniki, ani podniecenia. Wszystkie rozkazy dowódcy były ściśle wykonywane. Wobec przerwania komunikacji telefonicznej, przez cały czas dwaj ludzie bili młotami w ścianę łodzi, porozumiewając się w ten sposób z pracującymi na zewnątrz nurkami. W pogotowiu trzymano maski gazowe, a to z powodu wydobywającego się z komory amunicyjnej chloru. W ostatnich godzinach powietrze było już do takiego stopnia zepsute, że poczęto używać zawartego w zapasowych butlach tlenu. Starano się jednak używać go oszczędnie, aby starczyło na jaknajdłużej. Mimo tych wszystkich warunków załoga przez cały czas nie traciła nadziei na ratunek, którego się wreszcie doczekała. Będą czynione starania nad wydobyciem choćby zwłok reszty załogi, poczym przystąpi się do próby wydobycia łodzi za pomocą wpompowania do niej powietrza.

Zaznaczyć należy, że dzwon ratowniczy, którym wyratowano załogę, przeszedł w tym wypadku swą ogniową próbę i zdał ją celująco.

P. Charles Dewey o Polsce

NOWY JORK (PAT) — CHARLES DEWEY, BYŁY DORADCA FINANSOWY BANKU POLSKIEGO, POWRÓCIŁ TUTAJ Z PODRÓŻY DO POLSKI. W WYWIADZIE UDZIELONYM PRASIE OŚWIADCZYŁ ON: POLSKA DAŁA WYRAŹNIE ŚWIATU DO ZROZUMIENIA, ŻE CAŁĄ SWOJĄ POTĘGĄ OPRZE SIĘ KAŻDEJ NAPAŚCI. ARMIA POLSKA JEST ZNAKOMITA. P. DEWEY ZAZNACZYŁ RÓWNIEŻ, ŻE STOSUNKI GOSPODARCZE W POLSCE SĄ DOSKONAŁE.

Blok demokratyczny

ma znaczną przewagę nad państwami „osi"

„Gringoire" ogłasza artykuł b. premiera Tardieu, porównywujący siły bloku demokratycznego i państw „osi".

Po szczegółowej analizie danych charakteryzujących wojskowy potencjał obu bloków Tardieu dochodzi do wniosku, że państwa demokratyczne są silniejsze od swych ewentualnych przeciwników, silniejsze znacznie niż w r. 1914. PRZEWAGA FINANSOWA JEST PO PROSTU DRUZGOCĄCA. Przy obecnym stanie swych finansów, opartych na kuglarstwie i inkwizycji fiskalnej, Niemcy i Włochy nie mogą prowadzić wojny nawet przez rok.

PRZEWAGA PAŃSTW DEMOKRATYCZNYCH W ZAOPATRZENIU W ŻYWNOŚĆ, SUROWCE I BROŃ, JEST RÓWNIE POWAŻNA. Niemcy wprawdzie przez zabór Czech, Moraw i Słowacji, polepszyły swą sytuację pod tym względem, ale Włochy pozostały daleko za nimi w tyle.

Wyższość francusko - brytyjska w sposób oczywisty ujawnia się w dziedzinie sił morskich, które panują nad wrotami Morza Śródziemnego.

Cóż z tego — pisze Tardieu — że Włochy zamkną Adriatyk, ale reszta?...

CAŁY PÓŁWYSEP APENIŃSKI BĘDZIE PRZECIEŻ POD OBSTRZAŁEM FLOTY NIEPRZYJACIELSKIEJ.

A poza tym armia francuska z linią Maginota i angielska oparta na poszechnej służbie wojskowej — kończy Tardieu — są bez porównania lepiej przygotowane do walki, niż w przededniu wielkiej wojny.

Pod okupacją niemiecką

Cenzura i petardy

PRAGA. (PAT.). Komitet Wspólnoty Narodowej złożył protektorowi Rzeszy protest przeciwko metodom cenzury niemieckiej w sprawach czeskiego życia kulturalnego i artystycznego.

W proteście swym Komitet Wspólnoty Narodowej zwraca uwagę na oświadczenia oficjalnych czynników niemieckich, — gwarantujące narodowi czeskiemu swobodny rozwój życia narodowego i kulturalnego, i domaga się zmiany dotychczasowego postępowania cenzury niemieckiej. W szczególności domaga się odwołania zakazu umieszczania w oknach wystawowych księgarń dzieł czeskich klasyków. Dalej od wołania skreślenia przez cenzurę niemiecką ze spisu lektury szkolnej dzieł autorów czeskich, piszących w duchu patriotycznym, oraz odwołania zakazu śpiewania niektórych pieśni narodowych.

PRAGA. (PAT.). W żydowskiej dzielnicy w Pradze nastąpił dnia 25 b. m. wieczorem w jednym z domów w pobliżu synagogi wybuch petardy. Na skutek wybuchu kamienica została zdemolowana, a dwie osoby zostały ranne.

Na uwagę zasługuje fakt, że aczkolwiek wypadki podobne mnożą się w Pradze od dłuższego czasu, śledztwo nie wykryło dotychczas sprawców zamachów petardowych.

A kiedy wróci znacznie większa reszta?

RZYM (PAT) — Liczba powracających z Hiszpanii legionistów włoskich wynosi dokładnie 19.460. Legionistom towarzyszyć będą żołnierze hiszpańskiej dywizji „Czarnych strzał" w liczbie 3000. Żołnierze hiszpańscy wezmą udział wraz z legionistami w defiladzie, jaka odbędzie się w Neapolu przed królem Wiktorem Emanuelem. W tym samym czasie przybędzie do Włoch liczna delegacja, złożona z „wybitnych" osobistości hiszpańskich.

BERLIN (PAT) — Legion niemiecki w Hiszpanii powróci do Rzeszy 30 b. m. W związku z tym odbędą się tu uroczystości powitalne.

VIGO (PAT) — Zaokrętowanie ochotników niemieckich, którzy brali udział w hiszpańskiej wojnie domowej, jest prawie zakończone. Pięć statków, które zawiozą ich do kraju, odpłynie w piątek rano. Ochotnikom niemieckim towarzyszyć będą liczni wyżsi oficerowie i lotnicy hiszpańscy.

Prawnicy francuscy

w Warszawie

Dnia 25 b. m. o godzinie 9 rano przyjechała do Warszawy delegacja prawników francuskich, złożona z wybitnych sędziów, profesorów i adwokatów na czele z p. Fremicourt, pierwszym prezesem Sądu Najwyższego i p. Charpentier, dziekanem paryskiej Rady Adwokackiej.

Na dworcu goście francuscy byli powitani przez pierwszego prezesa Sądu Najwyższego Supińskiego, wiceministra Sprawiedliwości Chełmońskiego, prezesa Sądu Najwyższego Sieradzkiego, dziekana Warszawskiej Rady Adwokackiej mec. Nowodworskiego, przedstawiciela ministerstwa Spraw Zagranicznych nacz. Wł. Kulskiego, dziekana Wydziału Prawnego Uniwersytetu J. P. prof. Rybarskiego, zarząd grupy prawniczej polsko-francuskiej na czele z prof. Longchamps de Berier i innych. Ranek goście francuscy poświęcili na wizyty oficjalne, a popołudnie na zwiedzanie Wilanowa. Dnia 26 b. m. rozpoczną się właściwe prace zjazdu prawniczego polsko-francuskiego.

Pożyczka pokryta w 15 minut

LONDYN (PAT) — W czwartek rano wyłożono do subskrypcji 3 i pół proc. pożyczkę na cele finansowania obrony i robót publicznych, emitowaną przez Rząd Unii Południowo - Afrykańskiej. Cała emisja wynosząca 5 miln. funtów została pokryta w ciągu 15 minut.

Wymiana handlowa

pomiędzy Francją a Jugosławią

PARYŻ (PAT) — W kołach politycznych przywiązują dużą wagę do rozmów francuskiego ministra handlu Gentin z jugosłowiańskim ministrem handlu Tomiczem. W czasie tej rozmowy poddano szczegółowemu rozpatrzeniu obecny stan wymiany handlowej pomiędzy obu krajami i zastanawiano się nad możliwościami rozbudowy tych stosunków w ramach ostatnio zawartego układu handlowego.

Min. Tomicz złożył w czwartek mizytę min. Bonnet.

Zajście na granicy słowacko-węgierskiej

Jak donosi Węg. Ag. Telegr., na granicy węgiersko - słowackiej zdarzy się w czwartek wieczorem incydent graniczny, który miał przebieg następujący: Kilku wieśniaków słowackich przeszło bez pozwolenia granicę w okolicy Nemetsok, by po stronie węgierskiej kosić trawę. Gdy do wieśniaków podszedł węgierski patrol graniczny celem ich wylegitymowania, poczęli oni uchodzić, ostrzeliwując strażników węgierskich. Na odgłos strzałów nadszedł słowacki strażnik celny, który podkawszy na granicy żołnierza węgierskiego zaatakował go i chciał wziąć do niewoli, na co żołnierz odpowiedział strzałem, raniąc ciężko strażnika słowackiego, który podobno zmarł. Władze graniczne słowacko - węgierskie rozpoczęły śledztwo celem zbadania incydentu.

Nowy artykuł Rauschninga

o prowokacjach gdańskich

NOWY JORK (PAT) — „N. Y. Herald Tribune" ogłasza drugi artykuł Rauschninga na temat problemu gdańskiego. Rauschning oświadcza, że codziennie dostaje listy od mieszkańców Wolnego Miasta, w tym od członków starych patrycjuszowskich rodzin tamtejszych, uskarżających się na okropne stosunki, w których żyją pod rządami narodowych „socjalistów". Niestety ludności Gdańska nie wolno się wypowiedzieć. Ci zaś, którzy tam rządzą, wysilają się przede wszystkim na to, aby sprowokować Polskę w ten sposób, by jakabądź akcja militarna z jej strony wyglądała na napaść i stąd uwolniła Anglię i Francję od obowiązku przyjścia Polsce z pomocą.

Przybór rzek na Śląsku

Białka, Olza i Odra

Z Katowic donoszą: Stan wody w pow. bielskim na Białce utrzymuje się bez zmian. W korycie rzeki Białki na terenie Czechowic woda poczyniła szkody. W 2 miejscach przerwany został wał koryta, a woda zerwała uregulowane koryto Białki i zabrała większą ilość materiału.

Wody Wisły opadają.

Z Rybnika donoszą: W czwartek rano rzeka Olza wylała tak, że obecnie znajduje się pod wodą około 100 ha pastwisk i pól. W Bukowie wystąpiła z brzegów woda starego koryta rzeki Odry i zalała łąki na przestrzeni 5 km.

Również w Ligocie Tworkowskiej woda zalała okoliczne pola. Obecnie stan wody na Odrze wynosi 6.46 ponad stan normalny. Woda podnosi się w pow. rybnickim o 5 cm. na godzinę. Na wałach znajdują się straż graniczna, policja i straż ogniowa, czuwając nad bezpieczeństwem.

Domy, znajdujące się obok rzek, są przygotowane do ewakuacji.

W POW. CIESZYŃSKIM

Wody na rzekach i potokach w pow. cieszyńskim opadły i nie zagrażają już niebezpieczeństwem.

W POW. FRYSZTACKIM

Na terenie pow. frysztackiego woda na Olzie i jej dopływach opadła.

Poważniejszych szkód w zabudowaniach nie zanotowano. Również uszkodzenia dróg okazały się nieznaczne.

W poszczególnych gminach dotkniętych powodzią tworzą się komitety szacunkowe, których zadaniem będzie ustalenie wysokości strat.

W POW. CHRZANOWSKIM

Stan na Wiśle w powiecie chrzanowskim stopniowo opada. W czwartek o godz. 12 wynosił w Gustyni 5.55 m. ponad stan normalny.

W dniu 25 b. m. w godzinach rannych starosta powiatowy chrzanowski udzielił powodzianom dalszej pomocy żywnościowej. Woda powoli ustępuje.

PONOWNY PRZYBÓR ODRY.

Z pośród rzek na Zaolziu jedynie Odra poczęła ponownie wzbierać. Wezbrane wody Odry przerwały wał ochronny pod Bogumínem na odcinku Kopystów—Szonychel.

Władze niemieckie donoszą o dalszym wzbieraniu wód w górnym biegu rzeki Odry.

Seria zagadkowych pożarów

w Estonii

TALLIN (PAT) — Opinia publiczna zaniepokojona jest serią groźnych pożarów, które wybuchły w środę we wschodniej części kraju, niedaleko granicy sowieckiej. W miasteczku Petseri spłonęło całe śródmieście: 220 budynków, w tym szkoła, poczta, zarząd miejski itp.

Z pod gruzów spalonych domów wydobyto dotychczas zwęglone zwłoki dwóch osób, obawiają się jednak, że ofiar śmiertelnych będzie więcej. 60 osób odniosło bardzo ciężkie rany i poparzenia. Straty prowizorycznie obliczają na kilka milionów koron. Dotychczas pożar nie jest jeszcze całkowicie ugaszony i oddziały straży pożarnej i wojska nadal pracują nad dogaszaniem zgliszcz.

W wiosce Waskanarwa koło jeziora Pejpus spłonęło 15 domów. W osadzie fabrycznej Lehtsie również we wschodniej Estonii spłonęło kilkanaście budynków.

Wszystkie te pożary wybuchły w okolicznościach zagadkowych. Ogień odrazu poszedł się w kilku punktach i przybrał w krótkim czasie katastrofalne rozmiary. Władze prowadzą energiczne dochodzenie, celem wyjaśnienia przyczyny tych pożarów. W Tallinie zbiera się ofiary na pogorzelców, a władze cywilne i wojskowe organizują pomoc w dostarczaniu żywności.

Prasa poświęca całe stronice opisom tych katastrof, a jeden z dzienników wysłał nawet specjalnym samolotem sprawozdawcę na teren pożarów.

Niema pieniędzy - niema broni

WASZYNGTON (PAT) — Sprzedaż broni i amunicji amerykańskiej zagranicę, która w trzech pierwszych miesiącach b. r. wynosiła ponad 9 milionów dolarów miesięcznie, spadła w kwietniu do 4 milionów. Z tego lwią część, bo blisko 29 milionów zapłaciły w tych czterech pierwszych miesiącach Anglia, Francja i Holandia. Eksport do Niemiec oceniony był w tym okresie zaledwie na 530 dolarów.

Amerykanom nie spieszno

do Niemiec

WASZYNGTON (PAT). Oficjalnie ogłoszono, że komunikacja lotnicza z Niemcami nie będzie chwilowo uruchomiona. Komunikacja lotnicza między Stanami Zjedn. z jednej strony a Anglią i Francją z drugiej została już otwarta. Komunikacja ta oparta jest na umowach dawno zawartych, a przewidujących dwie linie lotnicze z każdego kraju: południową i północną. Niemcy już dwa lata temu zażądały takiej samej koncesji, ale dotąd nie otrzymały odpowiedzi, Stany Zjedn. bowiem nie mają chwilowo zamiaru otwierania linii lotniczej do Niemiec, a bez wzajemności ze strony Rzeszy jest to ze względów gospodarczych niemożliwe. Bierze się tu pod uwagę, że amerykańskie linie lotnicze są w rękach prywatnych i nie otrzymują żadnych subwencyj. Chwilowo nie dysponują one dostateczną ilością nowoczesnych samolotów, by móc do rozkładu lotów dodać jeszcze Niemcy

Przyjaciel Lenina

w areszcie G. P. U.

ZURYCH (PAT) — „Volksrecht" donosi z Moskwy, że znany komunista szwajcarski, zaufany przyjaciel Lenina, Fritz Platten został aresztowany przez G.P.U. za udział w akcji szpiegowskiej. Platten był w roku 1917 jednym z organizatorów powrotu bolszewików rosyjskich do Petrogradu.

Ukraińcy u p. Premiera

Prezes Rady Ministrów i min. Spraw Wewn. gen. Sławoj-Składkowski przyjął w dn. 25 b. m. wicemarszałka Sejmu Wasyla Mudryja i posła Włodzimierza Celewicza.

Strawiński

prof. uniwerst. amerykańskiego

Znany kompozytor rosyjski Igor Strawiński mianowany został profesorem muzykologii na uniwersytecie Harward. Strawiński ma obecnie 57 lat.

Po wyborach samorządowych

Błędy w rozumowaniu

„Gazety Polskiej" i „Kuriera Porannego"

„Gazeta Polska" i „Kurier Poranny" przystąpiły w słowach prawie jednakowych do *„matematycznej"* oceny rezultatu wyborów samorządowych. Ponieważ ta ocena zawiera i polemikę z nami, — chciałbym na parę jej twierdzeń odpowiedzieć.

1) Zestawienie *wyłącznie ilościowe* mandatów, uzyskanych przez poszczególne obozy polityczne, nie stanowi żadnej przesłanki istotnej dla wniosków ogólnych; demokracja polega wcale nie na tym, by *jakość* znikała z życia publicznego na rzecz *ilości;* takie pojęcia o demokracji istniały w samej rzeczy w drugiej połowie stulecia ubiegłego; dziś należą — i to oddawna — do *zapomnianych* rekwizytów epoki minionej, „Gazeta Polska" i „Kurier Poranny" zgoła zbytecznie *przypomniały sobie* tamte przebrzmiałe od lat ujmowanie sprawy.

Bo w danym wypadku dziecko zrozumie, że *walor społeczno - polityczny* głosowania w Zagłębiu Dąbrowskim jest zupełnie inny, niż walor głosowania w Pipidówce. W Pipidówce porozumieli się ze sobą p. aptekarz, p. doktór i ksiądz wikary, poczym powstała bez trudu *jedna lista* „apolityczna, prorządowa, bezpartyjna"; takie listy „Kurier Poranny" przejmuje uprzejmie na rachunek własny i stosuje poprostu.... *dodawanie.* Ale... rola Zagłębia Dąbrowskiego w Polsce przedstawia się jednak inaczej, niż rola Pipidówki. Trudność położenia „Ozonu" sprowadza się zaś właśnie do faktu, że „Ozon" odnosi sukcesy *z reguły* w małych miasteczkach, — odchodzi na plan dalszy — poza Warszawą — w miastach większych i w większych ośrodkach robotniczych.

2) Nie chcę być gołosłownym, *więc przypomnę:* Łódź, Zagłębie Dąbrowskie, Poznań, Kraków, Wilno, Lwów, Gdynię, Borysław, Tarnów, Płock, Włocławek, Grudziądz, Bydgoszcz, Radomsko, Radom, Pabjanice.

3) W tych warunkach liczba ogólna *mandatów* radzieckich „ozonowych" (33.8%) nie odpowiada liczbie *głosów* (na jednego radnego w Łodzi wypadało, oczywiście, znacznie więcej głosów, niż na jednego radnego w Pipidówce), uzyskanych przez „Ozon" w całej Polsce i nie ma nic wspólnego z *państwową* oceną wyników głosowania; jeżeli nawet uznać, że „Ozon" rozporządza przewagą w stu miasteczkach, nie oznacza to wcale, by *rozporządzał przewagą* w Polsce.

4) Doliczenie do sumy ogólnej mandatów „ozonowych" pp. radnych *„apolitycznie bezpartyjnie prorządowych"* nie przemawia mi do przekonania.

Nie sądzę, by *typ działacza samorządowego* „prorządowego", a jednocześnie „apolitycznego" i „bezpartyjnego" był w zasadzie *typem dodatnim.* Przecie te trzy przymiotniki („prorządowy", „apolityczny", „bezpartyjny"), razem połączone, są — Bogiem a prawdą — *sprzecznością samą w sobie,* bo „prorządowy" sojusznik „Ozonu", będąc ego obozem *politycznym,* — nie może być jednocześnie „apolitycznym" i „bezpartyjnym". Coś tu się nie układa... Coś tu nie pasuje...

***

Przyjmuję wszakże liczby „Gazety Polskiej" i „Kuriera Porannego wraz z poprawkami, dotyczącymi ich znaczenia *jakościowego.* Przyjmuję, że „Ozon" uzyskał 33.8% ogólnej ilości mandatów w Radach Miejskich z tym, że mandaty *małych miasteczek* odegrały rolę decydującą. Mój wniosek ogólny pozostaje bez zmiany: *w Polsce niema miejsca ani dla „totalizmu", ani dla „monopartyjności".*

Cyfry „Gazety Polskiej" i „Kuriera Porannego" potwierdziły słuszność tego wniosku.

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Przegląd prasy

PO WYBORACH. ZWYCIĘSTWO P. P. S.

Wybory samorządowe w miastach przyniosły wielkie zwycięstwo PPS i **porażkę OZON-u,** a zarazem klęskę „monopartyjnych" marzeń. O „statystycznych" pomysłach prasy OZON-owej, która przecie musi — biedaczka — jakoś zaklajstrować swoją porażkę, piszemy obszernie w specjalnym artykule. Przytoczymy natomiast obiektywny głos **„Kuriera Polskiego"**, który powiada, iż wybory stwierdziły fakt istnienia **4-ch partyj masowych:** PPS, ludowców, ND i OZON-u.

Naszą rzeczywistą rzeczywistością polityczną jest wielopartyjność, *ściśle czteropartyjność.* Rzeczywistość ta ma wszelkie cechy stałości. Kariera żadnej z naszych partyj *nie przypomina niczym pochodu faszyzmu* czy hitleryzmu. U nas totalizm mógłby być *tylko narzucony z góry,* nie wynikałby w najmniejszym stopniu z nastrojów i pragnień społeczeństwa, czego totalizmowi niemieckiemu i włoskiemu w pewnej mierze odmówić nie sposób.

Jasną jest rzeczą wobec tego, że o **„przewadze"** OZON-owej w tych warunkach mowy nie ma! A prasa OZON-owa wciąż chce jakoś „nadrobić" tę „przewagę":

Trudno ocenić wzajemną siłę wymienionych stronnictw, tym więcej, że wybory odbywały się przeważnie w miastach, wskutek czego ocena siły ludowców, działających właściwie wyłącznie na wsi, jest trudna. W każdym razie wydaje się nam, że *o jakiejś decydującej przewadze jednego z wymienionych stronnictw nad pozostałymi nie ma mowy.*

Czyli że — konkluduje pismo — cała uporczywa walka z partiami **nie dała żadnego rezultatu.** Układ sił politycznych okazał się — poza pewnymi przesunięciami — dość **stały.** „Monopartyjnickie" marzenia wzięły w łeb:

Świadczy to, że nasz układ polityczny nabiera pewnych cech *stałości,* że nie jest efemerydą, lecz stałym elementem naszego życia.

Z tej stałości czteropartyjnego systemu wyciągamy dalszy wniosek, że w rzeczywistości polskiej *nie ma miejsca na monopartie,* a tym samym na totalizm.

Tyle „Kurier Polski". Trzeba zauważyć, że nawet **„W. Dziennik Narodowy"**—trochę półgębkiem — przyznaje zwycięstwo PPS.:

Socjaliści mogą — rzeczywiście — wykazać się *stosunkowo poważnym przyrostem głosów i mandatów w wielu miastach;* klęski i porażki w niektórych środowiskach (Częstochowa!) są zjawiskiem — co do rozmiarów — *mniejszym,* niż ich ogólne sukcesy.

W podobny sposób pisze też „Czas".

Prasa prowincjonalna też zastanawia się nad zwycięstwem PPS. Prawicowy „Kurier Bydgoski" pociesza się tym, że PPS zwyciężyła dzięki mocnemu stanowisku patriotycznemu:

Wielka prawica narodowa i wielka lewica socjalistyczna *przy zdruzgotanym centrum*—tak oto, zgodnie z prawdą — nazwać musimy oblicze dzisiejsze miast polskich. Cieszy nas wielki sukces Obozu Narodowego. Na szczęście, nie ma zbytniego powodu do rozpaczy nad sukcesami PPS dlatego, że robotnika polskiego skaptowano dla lewicy nie hasłami międzynarodowymi, *lecz narodowymi, patriotycznymi.*

PPS zawsze była i jest stronnictwem niepodległościowym. Ale w danym wypadku, czy nie należało by lepiej powiedzieć, że **jedynie lewica** w Polsce dała słuszną prognozę wypadków na terenie międzynarodowym?

Tak, czy inaczej, cała prasa stwierdza zwycięstwo PPS.

POLITYKA ZSSR.

Ostatnie doniesienia z Anglii i Paryża pozwalają mniemać, **że** umowa anglosowiecka jest—może — sprawą bliskiej przyszłości. „W. Dziennik Narodowy" stwierdza, że przystąpienie ZSR do bloku miało by duże znaczenie:

Oznacza to *zakończenie wielkiej ofensywy dyplomatycznej Anglii,* zmierzającej do zorganizowania skutecznej przeciwwagi agresywnej polityki „państw osi". Państwa te, na skutek porozumienia angielsko - rosyjskiego, zostały ostatecznie *odosobnione* i znalazły się w położeniu *bardzo niekorzystnym,* tym bardziej, iż budowie „bariery bezpieczeństwa" towarzyszy szereg porozumień *gospodarczych,* które, rzecz prosta, nie dotyczą Włoch i Niemiec.

Jak donosi korespondent londyński „Kuriera Warszawskiego", oświadczenie Chamberlaina, że porozumienie zasadniczo zostało osiągnięte, spowodowało **zwyżkę** na giełdzie londyńskiej.

TOPÓR A OPOZYCJA...

„Kurier Warszawski" donosi z Niemiec:

„Według wiadomości z Berlina, trybunał we Wrocławiu skazał na *karę śmierci robotnika Liedke'go za rozszerzanie nieleganych ulotek* (!) przeciw reżimowi hitlerowskiemu. Dopiero teraz wychodzi na jaw, że dnia 10 bm. wykonano w Berlinie *aż 6 wyroków śmierci* za działalność antyhitlerowską. Między in. *ścięto 4 robotników Polaków ze Śląska Opolskiego.* Udało się ustalić nazwiska tylko dwóch, a mianowicie: Brunon Ladis i Jan Sikorek".

Topór hitlerowski działa. **Głowy robotników opozycyjnych padają. A ruch antyfaszystowski rośnie.**

„PORTFEL ALBO ŻYCIE!"

Są to słowa francuskiego „Journal des Debats", charakteryzującego ofensywny charakter paktu włosko - niemieckiego. O tym ofensywnym charakterze pisze obszernie także krakowski „IKC".

Skonsolidowany odtąd definitywnie blok niemiecko - włoski staje się teraz maszyną piekielną, zainstalowaną pośrodku kontynentu, *którą lada iskra może zapalić.* Wielu obserwatorów liczy na to, że Włochy, najbardziej narażone w razie wojny, wywierać będą na Niemcy *wpływ hamujący.* Na rozumowaniu tym — choć jest logiczne — *nie należy jednak w 100 procentach polegać.* Wypadki mogą się stać silniejsze od woli ludzkiej.

K. CZ.

Organizacja oporu czechosłowackiego

Donieśliśmy już, że w okupowanych przez hitlerowców Czechach i Morawach dojrzewa akcja oporu przeciw najazdowi, wyrażająca się narazie przeważnie w manifestacjach patriotycznych, aktach sabotażu, o których zresztą nie można wiele pisać. Także w Słowacji, mimo „niepodległości", niedowolenie z rządów faszystowskich, wysługujących się hitlerowcom, napół okupującym kraj — powoli, ale systematycznie żłobi sobie drogę.

Ale z natury rzeczy Czesi u siebie nie mogą jeszcze rozwinąć szerszej działalności przeciwko okupantom. Rola ta przypada na razie w udziale emigracji czeskiej, która jest dość liczna. Najwięcej Czechów i Słowaków jest w Stanach Zjednoczonych (ok. półtora miliona), w Jugosławii jest przeszło 100 tysięcy, we Francji z 50 tysięcy, a drobniejsze skupienia znajdują się w bardzo wielu krajach, nie wyłączając Australii.

Otóż ta emigracja zaczyna się organizować do walki o odzyskanie wolności. W kwietniu odbył się w *Stanach Zjednoczonych kongres Czechów i Słowaków,* który wyłonił z siebie organizację pod nazwą Rady Narodowej, na której czele stanął b. prezydent Benesz, a sekretarzem generalnym został socjalista Martinek. Do organizacji tej przystąpiły prawie wszystkie większe stowarzyszenia czeskie i słowackie w Stanach. Jedynie niewielka grupa klerykałów słowackich trzyma się na uboczu. Hasłem naczelnym Rady jest „Wolna Czechosłowacja w wolnej Europie". Zgodnie z tym hasłem Rada współpracuje z innymi organizacjami antyhitlerowskimi.

W ślad za Stanami emigracja czeskosłowacka i w innych krajach uznała Radę za swą reprezentację i przyłączyła się do jej akcji.

Emigracja czeska we Francji dotąd nie przystąpiła do Rady, ale nie ze względów zasadniczych, lecz raczej natury lokalnej Na kongresie Czechosłowaków we Francji uchwalono wysłać depeszę do Benesza z prośbą o zorganizowanie z dyplomatami czeskimi, pozostałymi wiernymi republice, jednolitego kierownictwa akcji wyzwoleńczej. Czesi francuscy spodziewają się, że głównym ośrodkiem działalności emigracji będzie Francja, zwłaszcza, gdyby doszło do wojny i dlatego idzie im o to, by organizacja tej emigracji była szczególnie przysposobiona do czekających na nią zadań.

Akcja emigracji czeskosłowackiej jest obecnie w porównaniu z okresem przed wojną światową o tyle ułatwioną, że w tak ważnych punktach, jak Waszyngton, Londyn i Paryż placówki dyplomatyczne Czechosłowacji nie zostały zwinięte i nadal reprezentują republikę czechosłowacką. Tak samo przy Lidze Narodów istnieje nadal przedstawicielstwo Czechosłowacji, mimo że poseł czechosłowacki w Bernie skapitulował przed posłem niemieckim i oddał mu swój urząd. Konsulaty zaś czechosłowackie pozostały we wszystkich prawie krajach, z wyjątkiem faszystowskich.

Nie bez znaczenia jest też fakt, że Czechosłowacja padła ofiarą okupacji hitlerowskiej po 20 latach niepodległego bytu, w którym to okresie kraj ten — cokolwiek możnaby zarzucić jego polityce — dowiódł, że potrafi się rządzić i rozwijać swą kulturę materialną i duchową.

Anglia daje Niemcom czeskie złoto?

Złoto wartości 5 milionów funtów angielskich, należące dawniej do Czechosłowacji, a zdeponowane w Banku Angielskim na rachunek Międzynarodowego Banku Rozrachunkowego, zostało przed niewielu dniami przewiezione do Banku Rzeszy.

Rząd angielski czynił wszystko, by ukryć ten fakt. Chamberlain oświadczył w Izbie, że wiadomość o wywozie jest zwykłą kaczką. Ale wiadomość okazała się prawdziwą i wywołała w kołach politycznych Anglii bardzo niemiłe wrażenie.

Wiadomo, że po zaborze Czech Anglia zablokowała u siebie wszystkie papiery wartościowe Czechosłowacji. Przewiezienie do Niemiec 800.000 uncji złota czeskiego może nie jest naruszeniem aktu o blokadzie własności czechosłowackiej, lecz procedurą raczej techniczną ze strony Banku Angielskiego w jego stosunkach z Bankiem Rzeszy.

Ale utrzymanie w ścisłej tajemnicy faktu wysłania złota czeskiego nie daje gwarancji, że nie naruszono owego aktu zwłaszcza, że na czele Banku Angielskiego stoi Montagu Norman, który zasiada również w kierownictwie Międzynarodowego Banku Rozrachunkowego, a jest znany ze swych sympatii do hitleryzmu; on podobno osobiście przeprowadził akcję ze złotem czeskim. A skoro tak, to Rząd nie mógł nie wiedzieć o tej tranzakcji.

W Izbie Gmin panuje z powodu tego wywozu złota do Niemiec wielkie poruszenie. Zapowiedziane są liczne interpelacje.

Od 1-go lipca stała komunikacja samolotem z Ameryki do Europy

W 13 godzin z Nowego Yorku do Francji

Data 21 maja 1939 roku będzie zapisana złotymi zgłoskami w dziejach rozwoju lotnictwa. W dniu tym bowiem samolot wodny „Yankee Clipper" przybył z Nowego Yorku do Europy, przebywając przestrzeń 3750 kilometrów w 13 godzin i 33 minuty, czyli z szybkością 276 i ¾ kilom. na godzinę.

„Yankee Clipper" jest pierwszym statkiem powietrznym Stanów Zjednoczonych, przeznaczonym do utrzymywania stałej komunikacji między Ameryką a Europą. Próbny lot odbył się bez pasażerów, z samą tylko załogą z 12 osób i dwóch chłopców do obsługi.

Od 1-go zaś lipca kursować będzie normalnie między Nowym Yorkiem a Francją. Miejsca już wykupiono na cały miesiąc zgóry.

Statek amerykański może przewieźć 74 osoby w locie dziennym, a 40 w nocnym. Wyposażony jest w największy komfort i — jak dotąd — jest podobno jedynym statkiem powietrznym, przystosowanym do pasażerskich lotów na taką odległość.

Przy tej okazji nie można nie przypomnieć, że właśnie 12 lat temu odbył się pierwszy lot z Ameryki do Europy pułk. Lindbergha, który przeleciał ocean w 33 godziny. Od tego czasu liczne były przeloty w jedną i drugą stronę oceanu, ale o stałą komunikację między obu lądami nikt się jeszcze nie kusił.

Obecnie taka stała komunikacja już jest, podróż która jeszcze 12 lat temu trwała 33 godz., obecnie w normalnym „rozkładzie jazdy" odbywa się w 13 godzin.

Rzeczy te wydają się czymś zwykłym i powszednim, a przecież kryją w sobie fantastyczne rekordy postępu techniki, twórczości, pomysłowości i odwagi ludzkiej!

Nowy zeszyt „EPOKI"

Ukazał się Nr. 15 (154) „Epoki" i zawiera treść następującą: **Wł. Weychert - Szymanowska:** Służymy sprawie wolności. — Dekada polityczna: Odwrót? nie, tylko przyzwyczajenie. Dęta orkiestra zamiast anschlussu. Sojusz włosko - niemiecki. Rzesza umacnia pozycje. Franco trwa przy osi. Partyzantka na obu półkulach. Monachijczycy przy robocie. Trudności nowego Monachium. Polska na posterunku. **Czesław Wycech:** W 20-lecie Sejmu Nauczycielskiego. — Od redakcji: Witamy Kongres Pedagogiczny. — **Leon Kruczkowski:** Patrząc na fort Loncin.. — **Roman Lang:** Gdzie się prawdziwe Niemcy? — **Parisien:** Entuzjazm dla Polski na Konferencji Demokratycznej w Paryżu. — **Wacława Nałkowskiego** fragmenty krytyki „Legendy Młodej Polski" Stanisława Brzozowskiego. — Nadto rubryka „Z dnia na dzień". Czym się zajmuje w dziejowej chwili T-wo Nauczycieli Szkół Wyższych"? Cena 40 groszy. Adres redakcji administracji: Warszawa, Ordynacka Nr. 5.

Ile wreszcie P. P. S. w Kielcach otrzymała mandatów?

Już szósty dzień, a oficjalnych wyników z Kielc nie ma, Główna Komisja Wyborcza ciągle „liczy".

„Gazeta Polska" z dn. 24 b. m. podaje nieoficjalne dane, że PPS otrzymała — 15 mandatów.

„I. K. C." z dn. 25-go b. m. też nieoficjalnie przyznaje nam 15 — 16 mandatów.

„Warszawski Dziennik Narodowy' z dn. 25-go b. m. podaje dane ze wszystkich Okręgów, zaznaczając, że są jeszcze niedostateczne i zaznacza, że w ogólnym wyniku **P. P. S. otrzymała 19 mandatów.**

Od 23-go maja codziennie przybywa jeden mandat, na dzień 25-go maja już według „Warszawskiego Dziennika Narodowego" było 19 mandatów.

Moglibyśmy czekać i dłużej, w ten sposób po Zielonych Świętach — byłoby dwadzieścia parę mandatów, lecz nie czekając tak długo, chcielibyśmy wiedzieć wcześniej, **ile P. P. S. otrzymała** mandatów.

Od poniedziałku przy najbardziej skomplikowanym systemie obliczania głosów, można było chyba obliczyć. Czas najwyższy.

Kto rządzi Hitlerem?

Rola niemieckich trustów. Zniknięcie drobnej burżuazji

Dużo pisano o klasowej istocie hitlerowskiego faszyzmu. Niektórzy byli skłonni widzieć w nim formację *„drobnoburżuazyjną“*: ich myliła drobnoburżuazyjna demagogia w hasłach (np. „złamanie niewolnictwa procentowego“) i liczny udział drobnej burżuazji — smaganej kryzysami i t. d. — w partyjnych i bojowych organizacjach Hitlera. Tymczasem Hitler jest wykonawcą *imperialistycznych rozkazów wielkiego kapitału*, który szuka rynków zbytu, terenów inwestycyjnych i t. d. W programie (radomskim) PPS. wyraźnie zostało powiedziane: za kulisami faszyzmu siedzi *wielki*, skartelizowany kapitał — i dyktuje „wodzom“ linię postępowania. Zapewne, władza „wodza“ dla wielkiego kapitału czasami jest niewygodna (ograniczenia wszelkiego rodzaju). Ale zato faszyzm daje wielkiemu kapitałowi złamanie klasy robotniczej, nowe rynki i t. d. Jest rzeczą niewątpliwą, iż niemiecki wielki kapitał *dał wielkie pieniądze* na początki narodowego „socjalizmu“. Zaś drobna burżuazja w Niemczech po 6 latach hitleryzmu została nieledwie *zniszczona*... To ostatnie stwierdzenie jest nader ważne, bo w *Polsce* niektórzy chcą zdobyć właśnie drobną burżuazję dla faszyzmu.

W ten sposób w Niemczech *prawdziwym „wodzem“ jest skartelizowany kapitał*, a nominalny „wódz“ — Führer musi słuchać!

Kto chce przyjrzeć się tym stosunkom (niemieckim) w cyfrach, ten niech zajrzy do niemieckiej książki, wydanej w Paryżu, *Hansa Behrenda* p. t. *„Prawdziwi panowie Niemiec“*.

Książka ta zawiera dosłownie tysiące cyfr, dokładnie ilustrujących zależność hitleryzmu od karteli. Krup, Thyssen i im podobni kierownicy karteli i trustów rządzą Niemcami. A „ideologiczne“ doczepki w rodzaju „Lebensraumu“ i „rasy“ są tylko *„nadbudowaniem“* dla oszukiwania naiwnych i krzewienia ducha wojowniczego. Nie wszystko nam odpowiada w książce Behrenda, ale materiał cyfrowy został zgromadzony kolosalny. Widzimy, jak na dłoni, — w jaki sposób różni Kirdorfowie lub inni potentaci przemysłu opanowali hitleryzm. Stąd większa miłość do kapitału „twórczego“ („schaffende“), niż do bankowego „pasożytniczego“ („raffende“). To nie znaczy naturalnie, by hitleryzm nie był zależny także od banków.

Z braku miejsca atoli rozpatrzymy tylko proces niszczenia drobnej burżuazji. A obiecywano jej złote góry! Nie tylko — zniesienie „niewolnictwa procentowego“ lub „domów towarowych“ (wielkich sklepów), ale w ogóle — czułą „opiekę“ na każdym polu. A jak jest w rzeczywistości? Jest to rzecz bardzo pouczająca wobec *polskich* obietnic dla drobnej burżuazji, ze strony różnych N. D. i ONR. („dekoncentracja“ przemysłu i temu podobne).

Polityka hitlerowców względem drobnej burżuazji — pisze Behrend — jest poprostu *„niszczycielską wojną“* (str. 39). Nie tylko nie wykonano obietnic, lecz przeprowadzono cały szereg zarządzeń, zmierzających *do ruiny, — tak rzemiosła jak drobnego handlu.* Zaczęło się od *przymusowej organizacji* rzemiosła i drobnego handlu w różnych „gospodarczych grupach“ i „gospodarczych izbach“, na czele których stoi oczywiście wielki kapitał. Wkładki są wielkie, korzyści żadnych.

Natomiast rosną podatki. Tak np. w wielkim handlu podatek obrotowy został zmniejszony do ½ (pół) proc.; w handlu drobnym został w starej wysokości 2%. Göringowskie pismo „4-letni plan“ przyznaje miarodajnym piórem dra Haylera (kierownika „grupy“ handlu), że sklepy spożywcze sprzedają towary często *poniżej* własnych kosztów. A dlaczego? Bo mąka, masło, jaja i t. d. są dostarczane sklepikarzom z różnych państwowych „central“ po niezmiernie wysokich cenach.

Ale to są zaledwie początki... Nieraz poprostu masowo *zamyka się* sklepy spożywcze. W Mannheim np. ukazało się rozporządzenie władz, w myśl którego 40% sklepów spożywczych z obrotem poniżej 10 tys. marek zostało zamkniętych. Monachijskie (centrum ruchu hitlerowskiego) władze miejskie zamknęły 1,500 mleczarń i sklepów spożywczych itd. W r. 1939 zamyka się w Niemczech 40.000 sklepów tytoniowych.

A jak jest ze „złamaniem procentu“? Przecie na tę wędkę nabrano tylu drobnych burżua tak rzemieślników, jak sklepikarzy! Otóż kredyt jest bardzo utrudniony; ankiety, badania warunków i t. p. W końcu — jeśli drobny burżua dostanie kredyt — *musi płacić 12% rocznie.* Ten wysoki procent jest naturalnie częściowo zamaskowany przy pomocy „czynności manipulacyjnych“ i t. p. To się nazywa „złamaniem niewolnictwa procentowego“! Zresztą kredytowe upośledzenie rzemiosła, w porównaniu z wielkimi firmami, jest widoczne na każdym kroku.

Niemiecki drobny handel liczy aż 800.000 przedsiębiorstw. W tych sferach panuje *wielkie rozgoryczenie.* To też prezydent sekcji drobnego handlu w izbie handlowej w Berlinie powiedział: „Potrzebujemy drobnego handlu, ale walczącego, nie zaś *protestującego*“. Tak powiedział p. Tengelmann, właściciel wielkiej fabryki. Na tym drobnym przykładzie dobrze widzimy *dyktaturę wielkiego kapitału* nad drobnym burżua.

Z *rzemiosłem* jest jeszcze gorzej. Do wymienionych okoliczności tu trzeba dodać *brak przydziału surowców,* bo surowce idą przede wszystkim do wielkich fabryk, zwłaszcza wojskowych. A władze dodają: trzeba zamykać warsztaty rzemieślnicze, bo *brak robotników* w przemyśle wojennym. Prasa hitlerowska powiada, że około 600.000(!) warsztatów rzemieślniczych należy poprostu *zamknąć.* Liczba rzemieślniczych warsztatów w Niemczech wynosi 1 miln. 600 tys. Trzecią część skazano już na śmierć. Pismo „D. Volkswirtschaft“ stwierdza, że w latach 1936 i 37 ubyło 90 tys. warsztatów rzemieślniczych. W rzeczywistości atoli proces zamierania jest szybszy.

W r. 1939 projektowany jest *nowy cios: zamknięcie dopływu terminatorów* („Lehrling sperre“) Łatwo pojąć, co to znaczy.

W rezultaice wszystkich tych okoliczności dochód rzemiosła, który w r. 1929 wynosił 4 miliardy, spadł w r. 1937 na 1,8 miliarda. Rzemiosło szybko *upada.*

W Niemczech — powiada Behrend — są „nowi bogacze“ i *„nowi biedacy“*. „Nowi bogacze“ — to wysocy hitlerowscy funkcjonariusze, subwencjonowani przez kartele. Zaś „nowi biedacy“ — to t. zw. „stan średni“, który miał „rozkwitnąć“ przy hitleryzmie, w rzeczywistości zaś podupada niezmiernie szybko! Ciekawe, że ani jeden gospodarczy minister Hitlera nie pochodzi z tego „stanu średniego“ („Mittelstand“), o którym tyle się mówi w programie i wydawnictwach hitlerowskich! Wszyscy pochodzą *ze szczytów niemieckiego kapitalizmu:* Hugenberg, Schmitt, Schacht, Funk...

Teraz wiemy, kto rządzi Hitlerem i „III-cią“ Rzeszą! Nie drobna burżuazja, nie! Ta jest dziś coraz bardziej rozgoryczona. *Rządzą Kruppowie i Thyssenowie!*

Cała ta drobnobużuazyjna demagogia (u nas uprawiana przez „narodowców“) bierze w łeb!

K. CZAPIŃSKI.

Wybory na Węgrzech

W Zielone Świątki odbędą się na Węgrzech wybory do parlamentu, rozwiązanego dnia 4 maja.

Wybory odbędą się na podstawie nowej ordynacji, która w okręgach wiejskich znosi jawne głosowanie, ale z drugiej strony znacznie ogranicza prawo wyborcze.

Dotychczas tylko miasta wybierały swoich posłów w tajnym głosowaniu. W ten sposób mogła partia socjalistyczna wysłać do parlamentu 11 posłów. Nowa ordynacja wyborcza wprowadza tajne głosowanie także na wsi, ale jednocześnie pozbawia prawa wyborczego tych obywateli, którzy nie mieszkają pełnych 6 lat w gminie. To ograniczenie uderza przede wszystkim w robotników, którzy w poszukiwaniu pracy często zmieniają miejsce zamieszkania. **Liczbę obywateli, którzy wskutek tego przepisu utracili prawo wyborcze obliczają na milion.**

Również nowy podział na okręgi, przeprowadzony podczas przerwy parlamentarnej bezprawnie, upośledza klasę robotniczą. Powszechne oburzenie wywołało zarządzenie Rządu, by nowe wybory odbyły się wyłącznie na ziemiach starych Węgier, odmawia natomiast prawa wyborczego ludności tych ziem, które po podziale Czechosłowacji przypadły Węgrom. **Rząd węgierski poprostu obawia się, iż ludność przyłączonych ziem będzie głosowała opozycyjnie, gdyż straciła ona większą część praw, które miała należąc do Czechosłowacji.**

Wreszcie koroną wszystkiego jest przepis, wymagający złożenia przez kandydata na posła kaucji, która przepada na rzecz skarbu państwa, o ile kandydat nie uzyskał ustalonego odsetka oddanych w jego okręgu głosów. Przepis ten bije szczególnie w partię robotniczą, nie dysponującą funduszami wyborczymi i nie otrzymującą zasiłków od Rządu.

Socjaldemokratyczna partia Węgier czyni ogromny wysiłek, by osiągnąć sukces wyborczy. Robotnicy socjalistyczni od chwili, gdy ujawniło się, że Rząd zamierza rozwiązać parlament, opodatkowali się na fundusz wyborczy, ofiarując co tydzień dochód z godziny pracy na rzecz partii.

Rząd — ślepo naśladujący wzory osi — próbuje zastraszyć robotników terrorem. Niedawno skontrolowano finanse związków zawodowych gwoli przekonania się, czy nie wspierają socjalistycznej akcji wyborczej. Nie trzeba dodawać, że w organizacjach przemysłowców, obszarników i kamieniczników, subsydiujących partię rządową, kontroli nie przeprowadzano. Przeciwnie, **im więcej organizacja kapitalistyczna ofiaruje na wybory, tym lepiej jest widziana.**

Partia socjal - demokratyczna w swym programie wyborczym obstaje przy zupełnej niezależności kraju; zwalcza plany Niemiec zmierzające do uczynienia z Węgier zaplecza rolniczego; domaga się demokratyzacji kraju, zniesienia prawodawstwa przeciwżydowskiego oraz rozszerzenia prawodawstwa socjalnego, a przede wszystkim wprowadzenia pomocy dla bezrobotnych, a wreszcie żąda reformy rolnej.

Rząd co prawda jeszcze przed rozwiązaniem parlamentu złożył projekt ustawy o polityce rolnej, który pozostawia nietkniętą całą wielką własność rolną, a ogranicza się do stworzenia małych dzierżaw. A należy pamiętać, że **jedna trzecia część całej ziemi jest prywatną własnością 1130 obszarników.** Ale i tego bardzo skromnego projektu rozwiązany parlament nie załatwił.

Partia rządowa zapowiada dalsze prawa ograniczające Żydów i wcale nie kryje się z tym, że, wzorując się na swoich protektorach, zmierza do monopartii.

Premier Teleky w mowie wygłoszonej w Szegedynie zapewniał wprawdzie o utrzymaniu parlamentu, ale o tym, jak on pojmuje parlamentaryzm, świadczy zwrot w tejże mowie, że nastrój niewiary zdusi on w razie potrzeby siłą.

Zastrzeżenia nie-akademickie

Ukazała się niedawno powieść Ferdynanda Goetla **„Cyklon“**, a pod nazwiskiem autora czytamy: **„akademik literatury“**. Doskonale. Jest to dla czytelnika polecenie i gwarancja pewnych wartości, które przywykliśmy łączyć z wszelkim akademizmem. Oczekujemy więc ,że książka będzie napisana jeśli już nie po mistrzowsku to w każdym razie poprawnie po polsku. To ostatnie oczekiwanie zawodzi. W książce Goetla jest mnóstwo zwrotów, które stylistycznie i rzeczowo pozostawiają bardzo wiele do życzenia. Autor np. stale używa rosyjskiego spójnika „a“ zamiast jedynie poprawnego polskiego, „lecz“, „ale“. Np. **„To nie jest przecież całkiem północny klimat, a jakaś histeria atmosfery“**. Powinno być: ale jakaś histeria atmosfery. **„Już nie przypomina ćmy ani motyla, a jakby to panu powiedzieć... łasicę“**. Powinno być: ...ale, jakby to panu powiedzieć....

Goetel używa także zwrotów zaciemniających czystość intencji stylistycznej. **„Rabbe - ostrzegła go Mary — pierwszy byś wiercił naftę! — Naturalnie, żebym wiercił! — krzyknął“**. Twierdzenie powinno poprawnie po polsku brzmieć: wierciłbym. — Naturalnie, że wierciłbym. Spotykamy się też u niego z germanizmami „jak długo“, zamiast „dopóki“. Np. **„Dobrze, jak długo ma się jeszcze coś zniszczyć, ale potem?“** Po polsku powinno to brzmieć: „Dobrze, dopóki ma się jeszcze coś do niszczenia, ale potem?“ Używa też przysłówka „jak“ zamiast „gdy“: **„Człowiek traci rozum, jak się przestaje trzymać burty“**.

Obok tych zwrotów powtarzających się stale, mamy mnóstwo zwrotów świadczących bądź o niezbyt dokładnym wyrażaniu się i lekceważeniu słownictwa polskiego, bądź o braku poczucia językowego. Kto ma pewne wymagania stylistyczne i językowe, ten niemal na każdej stronicy tej powieści spotyka takie zwroty: **„Wszystkie rozrywki odbywały się w pełnej obsadzie. Wszystkie posiłki w świetnych humorach i apetytach“**. To znaczy: posiłki odbywały się w **świetnych apetytach.** Dotąd mówiliśmy: przy świetnych apetytach. Zresztą posiłki nie „odbywają“ się. **„Jedno, co mnie tylko drażniło, to jakaś zażyłość...“** Autor chciał powiedzieć: Tylko jedno, co mnie drażniło... Powiedział zaś: tylko drażniło, jak gdyby chciał dodać, że tylko drażniło, ale do wściekłości nie doprowadzało. **„Drutów nie wypuszczała z ręki. Stary szal, który przędła.... „Przędzie** się wełnę na szal, len na koszule, bawełnę na bluzki, natomiast szal się tka, albo „robi na drutach“, nigdy się go nie przędzie. **„Rabbe na statku i Rabbe z wyspy, to dwu innych ludzi“** — to dwaj różni ludzie. Tymczasem napisało się tak, jak gdyby była mowa o wielu ludziach i jakby w Rabbem na statku oraz w Rabbem z wyspy przybywali dwaj inni ludzie. **„Wiercą mnie spojrzeniem w sam mózg“**. Wiercimy coś, nigdy w coś, bo jeśli w coś, to się wwiercamy. **„Przypuszczam, żeby mi łaskawie przebaczył“** — że przebaczyłby mi łaskawie. **„Pomysł sam dla siebie był niezły“** — sam przez się. **„Odsunęła się cichutko z ludzkich oczu....“** Odsuwamy się od czegoś, z czegoś się zsuwamy. **„Liźnięcie wody o burtę.... „Muśnięcie dłoni o twarz,** czy po twarzy? Liźnięcie języka o cukier, czy po cukrze?

Przy czytaniu powieści Goetla spotykamy ciągle zdania grzeszące przeciwko elementarnym wymaganiom stylu. **„Eksplorer! który przybył porwać coś i unieść z powrotem do swojego srogiego, głodnego świata“**. Z powrotem mógłby unieść do swojego świata tylko coś przyniesionego z tego świata. Na statku szaleje zabawa, wszyscy strasznie się pocą w upale. **„Przetrzymawszy pierwszy moment odrazy, przylepiłem rękę do nagich pleców (tancerki p. m.) i zakręciłem korbę koniecznego otumanienia“**. Przenośnia fatalna, bo gdzież na mokrych plecach raptem korba, i to jeszcze otumanienia koniecznego?“... **portki przewiązał powrozem, który mu się wrzynał w brzuch — w ręku wywijał dzidą, ozdobioną czerwoną ścierką“**. Wywijał dzidą, ale stanowczo nie w ręku. Czynił to ręką i wystarcza powiedzieć, że wywijał. Czasem trafi się przenośnia tak ryzykowna, że robi się wesoło: **„Wystarczyło znaleźć się w pobliżu dygocącej gromady, aby zrozumieć szaleństwo, jakie popełniano, mieszając kocioł z zastygłym ukropem powietrza“**. Tu jest za wiele możliwości. Wzięto jakiś kocieł i mieszano go z ukropem powietrza. Mieszano w jakimś kotle ukrop powietrza. Ukrop zastygły to nie ukrop, czasem poprostu lód. Pomimo to **„zabawa rozkręcała się na dobre“** a panna Montez **„uśmiechnęła się dowcipnie kącikiem ust“**. Podczas zabawy pojawił się inżynier Storck, **„udekorowany wawrzynem** (nie akademickim p. m.) **i strojny w nim jak olimpijczyk“**. Wyrazu „strojny“ i „zbrojny“ np. używamy jednakowo: zbrojny w miecz, zbrojny mieczem, ale nigdy zbrojny w mieczu, strojny w wawrzynie.

„Z nieba siekł deszcz“ — napisało się Goetlowi. Z ręki ojca siekła różdżka... Chyba nie. Niebo siekło deszczem — zgoda. **„Mam w ręku bardzo przykre dokumenty dla tej dziewczyny“**. Z tekstu wynika, że mówiący ma w ręku dokumenty, które są bardzo przykre dla tej dziewczyny. Różnica olbrzymia. Obrazek z kajuty Milcha także nie jest budujący, gdy chodzi o styl akademicki. **„Błyszczało lakierem i pokostem, krzesła stały na baczność dokoła stołu, stół trzymał linię z łóżkiem, a Milch pod kątem prostym siedział do stołu“**. Gdy się to zdanie odczyta kilka razy, można od biedy zrozumieć jak „Milch siedział do stołu“. **„Wyszło jednak słońce — pocieszałem Rabbego, wyszedłszy na pokład...“** Wyszło.... wyszedłszy — niebardzo zgrabnie. **„Mężczyźni zbierają się dość często, aby, zajrzawszy na dno kieliszka, szukać tam rozwiązania na komplikacje życia...** „Szukało się dotychczas rozwiązania powikłań życiowych, a nie rozwiązania na powikłania. **„...mieli jakieś ogromne kolonizacyjne plany na Madagaskarze i południu Afryki“**. Siedzieli na Madagaskarze i południu Afryki i tam mieli owe plany, czy też siedzieli byle gdzie i mieli plany dotyczące kolonizacji Madagaskaru i południa Afryki? Rzecz stylistycznie nie obojętna.

Spotykamy się w tej książce i z takimi zwrotami, jak np. **„wzrok miała uwięziony w koniec parasolki“**. Powiedzmy: był uwięziony w ciasną, mroczną celę i zaraz spostrzeżemy, że był uwięziony wybitnie źle. **„Marzy mi się, że zimą lub latem ściągnę pana z Mauritius, nie do Warszawy ani Gdyni, a na południe do Polski, do zdrowych, pięknych, bujnych gór“**. Adresat tego listu, w którym znalazły się takie słowa, będzie przekonany, że Warszawa i Gdynia nie są w Polsce. Albo: **„... co się będzie teraz dalej dziać?“** Mówimy: co się będzie działo, albo też: co się dziać będzie, ale nigdy: „co się będzie teraz dalej dziać“. Nie mówimy też: **„Pan chyba nie przypuszcza, żebym zechciał zostać jej mężem“**, ale „że zechciałbym zostać jej mężem“. Różnica i tu jest duża. **„Starałam się być serdeczniejszą dla niego niż kiedykolwiek. Nie mogłam jednak wrócić do dawnego“**. Dawnego czego? Dawnego kogo? **„Człowiek ten, przynaglony, mógł przecież popełnić zupełne szaleństwa“**. Czy istnieją szaleństwa niezupełne? **„Instynktownie skupiliśmy głowy ku sobie“**. Skupiliśmy głowy.... — wiemy co to znaczy, ale wiemy też, że to się inaczej wyraża. **„Ale chyba nie zimno zamknęło usta memu towarzyszowi, który z uwagą patrzał teraz pomimo mnie?“** Ktoś poszedl na spacer pomimo niepogody, ale jak można „patrzeć pomimo mnie?“ **„Skręciwszy wreszcie w bok, ku paru latarniom, oświetlającym przystań rybacką, usiadł koło jakiejś krypy, na rozrzuconych opodal pakach“**. Odszedł ku paru latarniom, usiadł na rozrzuconych opodal pakach. Na ilu pakach? **„Stój pan — pobiegłem za nim i zatrzymałem go niemal na siłę“**. **Na siłu** — to z rosyjska będzie, ale nie po polsku. **„Ktoś śpiewał grubo i niedołężnie znaną jakąś nutę, chyba, że coś z malajskiego zbioru pani Roberts“**. Czytamy to owszem, chyba że nie rozumiemy dokładnie. **„Może nie ma komu i czemu dyrygować“**. Dyrygować orkiestrze, dyrygować bankowi, czy też dyrygować orkiestrą, bankiem? **„Zatarł ręce, potrzaskując kościami“**. Wiemy jak to się robi, aby trzeszczały stawy palców, ale czy to jest potrzaskiwanie kościami? **„Posuwiste szmery świadczyły, że chyba łoży się do snu“**. Łożyć się do snu, łożyć się na kanapce do drzemki, łożyć się na murawie można zapewne, ale czy należy tak pisać — wątpimy. **„Słyszałem odgłos każdej kropli, każdy bulgot w szyjce butelki“**. Bulgot to całość składająca się z poszczególnych bulgnięć. **„Daliśmy sobie kilka rozstawnych adresów“**. Jeździli Rosjanie **„razstawnymi łaszadźmi“**, ale rozstawne adresy?... **„Na granicy, gdym zagadnął o nią celników, wywołałem cały zamęt i przechodziłem podawany sobie z rąk do rąk aż do urzędu policyjnego...“** Podawany sobie z rąk do rąk. Niełatwo to sobie wyobrazić.

Ten język nie jest klasycznie czysty, a już w żadnym razie akademicki. Rzecz pisana jest szybko bez zastanawiania się nad poszczególnymi zdaniami i zwrotami. Nie znać żadnej pracy nad retuszowaniem rękopisu przed oddaniem go do druku i brak poczucia tej schludności językowej, która domaga się od pisarza już nietylko dobrego poprawnego stylu, ale klarowności nie dopuszczającej żadnych wieloznaczników. Kultura języka wymaga dużej pracy przy odpowiednim poczuciu ducha mowy i ducha stylu. To, co tu przytaczamy nie jest wszystko. Wybraliśmy tylko rzeczy grubsze. Gdy się czyta rzeczy akademika Berenta, miewa się wrażenie przesubtelnienia pracy stylizatorskiej, tutaj natomiast mamy do czynienia z takimi niedoborami, że to doprasza się poprostu specjalnego studium nad znajomością sekretów piękna mowy polskiej śród akademików literatury.

CZYTELNIK.

Jasnej odpowiedzi, bez wykrętów
muszą udzielić Niemcy do dn. 11 czerwca

W numerze wczorajszym przedrukowaliśmy list otwarty Zjednoczenia Niemców w Polsce skierowany do Niemieckiego Zw. Ludowego (Deutscher Volksverband), Partii Młodoniemieckiej (Jungdeutsche Partei) oraz do gazet i czasopism „Freie Presse“, „Neue Lodzer Zeitung“ i „Der Deutsche Weg“.

Zjednoczenie Niemców w Polsce (Verreinigung der Deutschen in Polen), którego oficjalnym organem jest tygodnik „Der Deutsche Wegweiser“ (Niemiecki drogowskaz), grupuje elementy niemieckie lojalne wobec Państwa Polskiego i dążące do współpracy i współżycia ze społeczeństwem polskim.

Natomiast Niem. Zw. Ludowy i Partia Młodoniemiecka nie kryją się wcale ze swymi głębokimi sympatiami prohitlerowskimi, pozwalając sobie często na wystąpienia, znajdujące się na krawędzi pomiędzy wybrykiem a robotą antypaństwową. Również pisma „Frie Presse“, „Neue Lodzer Zeitung“ i „Der Deutsche Weg“ nie piszą inaczej o Hitlerze, jak „Unser Führer“ (nasz wódz) i zamieszczają komunikaty Niemieckiego Biura Informacyjnego, będącego ekspozyturą Goebbelsa. Pisma te jawnie apoteozują Hitlera i hitleryzm, naigrywają się z państw demokratycznych i prowadzą systematyczną i jadowitą kampanię propagandową wśród Niemców zamieszkałych w Polsce.

Dobrze więc się stało, że właśnie Niemcy, lojalni obywatele, zadali swoim rodakom, zatruwanym jadem płynącym z „Trzeciej“ Rzeszy 5 pytań, dając im 2 tygodnie czasu na odpowiedź, do dnia 11 czerwca r. b.

Akcja Zjednoczenia Niemców w Polsce nosi formę ultimatum i przypiera hitlerowców do ściany. Oświadczcie się! Odkryjcie karty! Wybierajcie!

Powiedzcie wyraźnie; jesteście za akcją Hitlera przeciwko Polsce? Jesteście za tym, by Niemcy zagarnęły Gdańsk i wybudowały autostradę przez terytorium polskie?

Zgadzacie się, czy jesteście przeciwko tezom zawartym w mowie min. Becka dnia 5 maja rb.?

Jesteście za osłabieniem Polski, czy za wielką i potężną Polską, na ziemiach której żyjecie i z której gościnności korzystacie?

Albo — albo! Nie ma drogi pośredniej. Musicie odkryć przyłbicę i jasno zadeklarować się, czy jesteście lojalnymi obywatelami Rzeczypospolitej, czy wrogami, którzy łączą się z każdą akcją wymierzoną przeciwko Niej.

Chcemy wiedzieć, czy w dramatycznym momencie zmagań zbrodnicze ręce nie będą usiłowały wbić nam noża w plecy!

Czekamy więc jasnej odpowiedzi, bez wykrętów, do dnia 11-go czerwca!

Fiasko hitlerowskiej agentury w Konstantynowie
Lojalni Niemcy przeciw agentom Berlina

W Konstantynowie, pow. łódzkiego, zamieszkuje grupa katolików, mówiących po niemiecku. Mieszkańcy ci zawsze z ludnością polską żyli w zgodzie i nie było żadnych nieporozumień pomiędzy Polakami a Niemcami. Całe życie katolików, koncentrowało się w Stowarzyszeniu „Cecylia“. Ten stan trwał od wielu lat i dopiero od maja 1938 roku, gdy na terenie Konstantynowa pojawił się znany germanofil, p. Slapa, harmonijne współżycie ludności Konstantynowa zostało zakłócone, a stało się to z następujących przyczyn.

Pan Slapa założył w Konstantynowie Oddział „Verband Deutscher Katholiken in Polen“, znanej organizacji germanofilskiej z centralą w Katowicach, używając różnych środków i pod przykrywką działalności religijnej zaczął wprowadzać przez działalność V. D. K. niesnaski i rozdźwięki, które wreszcie w ostatnim dniu zostały ukoronowane znaną bójką w Konstantynowie pomiędzy Niemcami, o której podawaliśmy kilka dni temu.

Katolicy, mówiący po niemiecku, przejrzeli jednak działalność „Verband Deutscher Katholiken in Polen“ i postanowili zerwać z tym Stowarzyszeniem, wysyłając do władz podanie, w którym stwierdzają, że zrozumieli, iż działalność V. D. K. prowadziła wśród nich systematyczną pracę germanofilską i nieświadomie dali się powodować ludziom wrogim Polsce. Stwierdzają, że są w rzeczywistości Polakami i lojalnymi obywatelami, którymi ze szczerą chęcią chcą pozostać i dla dobra Polski pracować.

Obecnie po dojściu do przekonania, czym jest tow. V. D. K. in Polen, jakie są jego cele i kierunek z całą stanowczością potępiają Stowarzyszenie i jego działalność oraz prosząc o rozwiązanie Stowarzyszenia.

Podanie do władz podpisali wszyscy członkowie Zarządu oraz wszyscy członkowie Stowarzyszenia.

Jak z powyższego widzimy hitleryzm i hakata zapuszcza swoje macki wszędzie, gdzie może i chciałaby spokojnych a nieświadomych obywateli wciągnąć do rydwanu obcych agentur.

Sądzimy, że władze po otrzymaniu tego podania wyciągną odpowiednie konsekwencje.

Najwyższy już czas i pora na to.

Nocne dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: H. Pastorowa — Łagiewnicka 95, J. Kahane — Limanowskiego 80, J. Koprowski — Nowowiejska 15, M. Rosenblum — Śródmiejska 21, M. Bartoszewski — Piotrkowska 95, L. Czyński — Rokicińska 53, Z. Zakrzewski — Kątna 54, I. Siniecka — Rzgowska 51, S. Trakowska — Brzezińska 56.

Minęła groźba powodzi
na terenie wojew. łódzkiego

Ostatnie dość długotrwałe opady spowodowały przybór wód we wszystkich rzekach, to też i na terenie województwa łódzkiego, mimo, że stosunkowo jest ubogie w rzeki powstała groźba powodzi.

W pierwszym rzędzie przybrała, a nawet wylała Warta pod Strońskiem i Sieradzem, gdzie zalała biegnącą w pobliżu drogę.

Poza tym przybór wód na rz. Warcie w okolicach od Działospyna do Osjakowa na terenie powiatu Wieluńskiego, tudzież na Widawce na terenie powiatu łaskiego, gdzie zalane zostały niżej położone tereny.

Straty są jednak nieznaczne. W zasiewach zniszczonych jest niewiele pgl, gdyż woda przeważnie zalewała łąki, co przyniosło nawet pewną korzyść.

Pewne straty wyrządzono na drogach pod Osjakowem oraz w okolicy Sieradza tudzież na przystani wioślarskiej w Sieradzu.

Obecnie wody opadły już znacznie i groźba powodzi minęła.

W dorzeczu Pilicy, która obecnie po zmianie granic województwa płynie na granicy między powiatami radomszczańskim, piotrkowskim, opoczyńskim i koneckim i dalej na północ przez powiat rawski, przybór wód był mniejszy niż na Warcie, to też wody zalały tu jedynie najniższe okolice, które z reguły są zalane za wyjątkiem zniesienia kilkunastu kładek i małych mostkgw na dopływach, żadnych poważniejszych strat nie zanotowano. Obecnie wody w Pilicy nie wiele są wyższe nad normalny poziom.

Święta w urzędach i instytucjach

Z racji przypadających świąt Zielonych Świątek urzędowanie w biurach i instytucjach zostaje przerwane na dwa dni.

Urzędowania odbywają się dziś normalnie, jak każdej soboty do godziny 13-ej w biurach samorządowych, urzędach państwowych oraz we wszystkich działach biurowych Ubezpieczalni Społecznej.

Poczta czynna jest normalnie, jak każdej soboty, zaś w niedzielę urzędowanie ograniczone jest wyłącznie do komunikacji telegraficznej, w poniedziałek, jak każdej niedzieli czynności urzędowe od godziny 9-ej do 11-ej jednorazowym doręczaniem poczty.

Tramwaje łódzkie, jak również podmiejskie czynne są bez żadnej przerwy w oba dni świąt.

O ile chodzi o apteki Ubezpieczalni, jako też punkty lekarzy domowych, urzędowanie trwa jak normalnie każdej soboty, po czym przerwa do wtorku rana.

Wiadomości z całej Polski

OSZUSTKA PRZED SĄDEM.

Przed Sądem Okręgowym w Zamościu stanęła 34-l. Maria Bojankiewicz, oskarżona o dokonanie szeregu oszustw w sklepach, gdzie nabywała różne artykuły spożywcze na nazwiska osób, u których rzekomo pracowała. Ostatnio Bojankiewicz pożyczyła od swej znajomej palto, wartości 100 zł., które następnie sprzedała za 4 zł. Sąd skazał oszustkę na 10 miesięcy więzienia.

ŚMIERTELNA BÓJKA.

We wsi Brus Dolny pod Łodzią wynikła bójka pomiędzy 16-l. Eugeniuszem Madziaszem a 15-l. Kazimierzem Raczkowskim. Raczkowski zadał bułem cios w brzuch przeciwnika. Uderzenie było śmiertelne, Madziaż zmarł, nie odzyskawszy przytomności wskutek krwotoku wewnętrznego.

Pobór rocznika 1918

Dziś, w sobotę, dnia 27 b. m. winni się stawić do przeglądu wojskowego: Przed komisją poborową nr. 1 (Ogrodowa 34) poborowi rocznika 1918, zamieszkali na terenie 3 komisariatu P. P. o nazwiskach na litery W. Przed komisją poborową nr. 2 (Al. Kościuszki 19) poborowi rocznika 1918, zamieszkali na terenie 7 komisariatu P. P. o nazwiskach na litery F. G. H. I. J.

Zgłaszający się do przeglądu wojskowego winni posiadać dowód osobisty, zaświadczenie o rejestracji wojskowej, świadectwo szkolne i zawodowe.

Radio łódzkie

SOBOTA, 27 maja.

5.35 Muzyka poranna (płyty). 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 11.00 Audycja dla szkół: „Śpiewajmy piosenki“. 11.25 Muzyka (płyty) 11.30 Audycja dla poborowych. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa (ze Lwowa). 14.00 Koncert. 14.50 Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00 „Kaczka-dziwaczka“ — audycja dla dzieci. 15.30 Muzyka obiadowa. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.08 Wiedomości gospodarcze. 16.20 Kronika literacka. 16.35 Utwory na flet. 18.00 Poradnik sportowy dla robotników. 18.10 Nowe nagrania (płyty). 18.25 Wiadomości sportowe lokalne. 18.30 Audycja dla Polaków zagranicą. 19.15 Koncert rozrywkowy. 20.00 Lekkie utwory organowe (płyty). 20.15 D. c. koncertu rozrywkowego (z Wilna). 20.35 Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. Nasz program na jutro. 20.55 Transmisja z Łodzi fragmentów meczu piłkarskiego „Polska-Belgia“. 21.25 Koncert rozrywkowy. W przerwie ok. 21.50 Wesoły tygodnik dźwiękowy — w oprac. Saturnina Nosali-Zgrzytoszczęckiego. Muzyka Tadeusza Szeligowskiego (z Wilna). 22.55 Wiadomości bieżące. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

Tabela wygranych
16 dzień ciągnienia 44 Loterii Klasowej

I i II ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

1.000.00 zł. na nr. 160219.
75.000 zł. na nr. 160737.
15.000 zł. na nr. 14744.
5.000 zł. na n-ry: 2001 9319 12242 42850 57962 62194 91114 107763 109544 156681.
2.500 zł. na n-ry: 22894 28080 36225 47294 56682 72925 77636 82514 84245 84949 94391 95357 119195 128202 128222 147197 148997.
2.000 zł. na n-ry: 4305 6296 10542 12361 14399 49658 49920 52786 87489 92163 101994 121275 125509 126630 139324 139551 142670 153868.
1.000 zł. na n-ry: 4425 4764 5468 7417 13549 31607 37134 42678 43098 48435 52029 67622 68071 70780 71594 74913 102583 106500 110392 113250 126280 127877 130390 146621 150903 154111 156646 157478 160728 163926 164291.

PO 250 ZŁOTYCH.

2 314 48 582 723 52 79 92 1001 42 52 249 376 433 509 645 916 2059 121 30 419 508 81 945 3000 19 27 42 230 325 454 611 727 803 4024 111 14 37 261 508 11 65 78 611 79 94 709 17 35 817 19 42 72 93 907 68 5030 89 146 250 436 38 72 512 36 826 953 65 6044 120 278 369 444 62 90 744 836 51 84 979 7145 397 482 503 62 767 89 804 44 51 970 8015 156 227 460 585 616 725 43 97 969 93 9118 88 245 71 349 89 442 636 754 61 10323 401 27 704 897 901 11159 235 36 53 306 560 82 640 735 851 88 12091 400 40 577 651 68 13027 109 248 79 330 46 14014 28 166 339 92 507 603 848 985 15138 236 83 304 836 37 16000 48 103 16 206 68 302 6 514 74 698 923 66 90 17161 84 238 326 59 423 46 639 777 894 983 18058 181 229 38 300 491 680 905 19011 161 62 208 9 370 451 688 96 766 20027 32 102 15 52 210 30 35 61 345 451 647 866 21001 147 90 240 93 387 561 721 944 51 22039 77 123 43 48 98 290 588 856 60 69 23036 57 78 181 209 380 440 684 92 735 90 24052 96 165 87 294 356 88 526 56 86 97 691 94 906 19 91 25051 81 246 339 625 48 751 26084 141 298 384 490 632 72 27055 143 223 45 55 321 27 410 672 977 94 28132 70 71 76 238 56 323 64 407 538 696 763 29026 220 45 86 93 475 576 723 822 85 30069 118 332 680 91 865 974 31018 75 221 563 636 53 823 938 32104 77 286 94 462 557 684 828 907 53 55 33008 74 295 567 85 601 775 837 88 903 35 34028 57 193 256 415 503 52 760 72 809 83 35177 235 346 488 505 667 724 907 36025 94 528 60 61 705 42 805 39 65 75 982 37024 32 177 221 70 79 88 437 663 827 985 38024 82 102 21 60 313 31 487 754 857 904 39052 112 248 322 35 411 530 711 910 40189 235 52 371 531 48 669 39 800 11 977 89 41050 103 215 89 338 63 445 504 634 756 873 949 42088 136 205 60 390 640 68 75 86 966 43096 101 352 54 91 641 935 62 44029 112 29 351 521 746 88 952 45131 64 281 331 508 786 88 837 46047 205 444 73 595 709 936 47116 69 70 362 673 791 863 906 93 48154 55 88 242 369 462 680 81 912 49076 134 424 44 84 538 722 55 869 928 56 50249 365 468 987 51344 480 89 517 991 52093 123 49 56 61 257 323 71 81 411 54 67 563 65 634 734 85 96 822 65 53040 85 104 332 43 914 54 85 54011 289 316 403 55 88 666 855 961 55319 435 92 567 725 806 911 63 85 94 56095 342 445 89 564 881 94 934 57092 181 309 37 431 549 684 719 806 927 33 60 58170 202 63 98 374 86 639 62 766 94 59067 236 52 314 419 62 646 88 851 60576 99 685 874 901 61055 68 196 223 325 44 75 771 855 62081 156 65 266 309 437 95 542 74 633 731 46 906 21 63052 68 92 481 513 619 757 893 64031 81 224 323 410 538 661 700 825 914 65 65000 33 66 323 440 86 692 93 713 812 944 66072 197 224 481 619 75 902 67027 102 15 45 236 50 374 778 79 848 68011 169 362 448 653 704 18 33 992 69174 255 60 395 436 650 96 722 44 73 808 22 39 985 70110 35 63 303 84 553 929 50 71035 72 73 108 38 79 231 57 62 404 507 694 863 69 935 72195 248 305 91 448 534 95 709 77 890 963 73003 219 403 605 19 681 760 96 940 74092 359 418 44 564 638 745 52 857 75209 50 304 93 430 68 546 669 874 95 76108 29 49 58 245 341 88 539 95 701 40 819 77267 317 489 96 545 96 628 730 963 81 96 78019 192 222 23 36 95 499 516 708 912 27 79134 71 89 226 30 72 711 847 939 80099 153 230 340 555 75 608 19 60 906 38 52 80 81006 15 111 29 86 225 470 89 96 549 671 793 972 82082 266 337 555 78 768 69 866 81 97 952 83167 361 74 501 733 72 90 965 84028 48 148 342 53 74 548 73 626 48 72 747 812 977 85012 28 38 61 70 133 212 350 510 721 893 936 86021 185 571 85 688 777 802 42 68 80 87086 171 316 97 487 570 737 803 90 920 88609 36 69 806 39 915 89437 62 618 747 847 907 84 90142 87 212 90 360 407 21 41 503 38 966 91143 215 65 320 466 628 789 885 92046 222 63 685 776 843 928 55 91 93258 83 438 41 521 68 820 75 94189 471 570 601 33 56 84 95066 91 97 226 448 534 50 600 92 873 83 89 96127 56 252 313 707 86 87 881 97018 151 56 74 402 11 61 73 82 87 97 569 617 715 808 74 939 98097 134 345 57 489 553 80 95 670 80 89 826 936 99150 300 47 77 573 74 745 558.

100450 70 84 627 760 68 89 876 101238 472 793 886 99 919 102078 88 160 366 543 617 70 912 22 103105 69 77 207 8 52 96 350 611 725 968 104122 419 642 788 819 49 70 105076 273 363 65 433 48 77 809 86 935 106308 69 613 709 936 107028 268 324 93 94 520 44 83 780 811 51 910 33 108075 215 87 311 437 64 90 779 915 109012 85 98 112 365 430 44 549 752 915 38 110133 438 593 686 111000 55 231 34 373 82 500 722 823 112034 52 441 49 618 114066 161 68 445 555 713 82 832 78 115111 394 432 530 64 754 91 831 49 926 40 57 116090 93 220 32 66 364 567 654 914 65 68 73 117031 112 508 88 675 978 85 118028 237 44 517 23 702 73 878 913 74 119072 143 61 92 216 27t 312 472 724 817 38 916 33 120325 472 740 862 971 121212 333 428 45 733 858 955 122037 133 422 52 61 554 747 896 959 123030 165 296 584 631 736 931 44 124086 95 393 425 40 75 681 95 723 86 99 125274 529 78 675 717 946 83 126027 36 426 60 571 92 713 805 127172 482 564 640 714 831 23 82 932 94 128229 40 302 58 497 653 62 828 40 41 70 129025 51 90 112 57 296 360 486 573 625 61 79 743 820 65 973 130274 368 89 420 509 659 76 858 131021 153 70 219 432 38 94 694 706 58 818 47 91 983 94 132235 86 478 582 799 133198 313 43 54 94 557 95 656 71 70 77 709 805 51 58 906 51 134079 170 222 31 366 485 522 63 75 94 609 764 860 944 73 135296 341 84 500 32 605 34 42 813 29 136338 455 514 726 75 838 929 81 137399 420 51 515 84 989 138349 66 574 648 60 783 139022 26 82 371 453 602 722 823 140044 325 28 441 602 762 851 996 141219 20 343 471 503 59 660 884 940 142087 150 94 648 740 898 143101 201 33 360 412 569 836 144302 83 649 792 857 96 959 145143 296 386 514 31 617 904 58 61 96 146046 324 56 77 578 653 779 92 850 909 147068 150 99 278 446 51 556 719 859 148200 302 22 60 401 510 57 618 709 149013 173 424 63 608 21 32 832 911 70 150017 117 346 84 42 18 39 43 59 91 93 507 43 622 899 930 40 151002 178 202 350 417 525 680 85 95 721 45 97 961 152030 31 123 303 40 443 745 85 945 57 153104 41 377 488 508 800 911 62 154145 435 580 671 705 67 941 81 155036 49 388 569 609 36 749 156223 62 85 420 543 677 799 157013 103 21 38 261 69 394 428 579 669 897 922 158004 162 492 506 90 685 813 18 48 159131 206 89 92 366 415 82 603 40 67 739 95 878 964 160149 602 704 816 161036 151 353 456 620 702 16 162 368 406 87 683 794 893 13012 158 73 201 374 519 82 759 828 73 97 929 925 164038 69 97 214 57 334 473 74 590 736 63 941.

III ciągnienie

PO 250 ZŁOTYCH.

156 559 1305 940 2091 491 674 916 21 3078 131 299 572 888 955 64 4074 86 489 94 518 713 861 5308 521 6327 517 7569 710 957 8365 699 855 966 9068 111 208 304 473 537 834 90 10377 439 11144 469 514 751 12144 62 65 261 418 594 665 941 13063 262 93 373 14368 98 765 70 15028 66 241 318 662 865 16150 87 383 675 99 731 813 906 45 69 17219 391 426 822 911 18581 781 886 19035 143 363 463 94 819 20021 79 126 547 87 731 812 961 21073 305 22659 759 23030 71 265 70 325 30 632 849 77 24073 313 642 742 95 972 25104 334 405 26489 517 76 27333 452 28688 29152 90 820 970 3008 115 82 312 728 983 31080 968 32228 316 410 585 756 904 33001 514 797 826 931 34418 35328 36105 33 216 378 579 627 79 792 822 895 37026 472 596 916 23 38186 201 81 423 672 94 813 39021 232 37 552 641 836 45 924 40075 107 388 680 41040 183 568 777 43121 861 44203 311 774 840 45183 98 432 46303 457 713 47076 95 196 241 342 402 565 96 48237 337 46 472 505 76 667 736 49075 199 345 580 97 662 708 953 84 50212 374 611 771 51180 283 792 52063 151 244 353 473 792 815 925 53301 449 83 647 54120 200 50 55108 10 426 533 56087 148 287 358 746 812 57065 283 462 81 560 607 92 752 901 13 58031 64 69 578 624 916 59099 426 614 86 916 23 60091 286 462 904 61142 568 683 768 62337 44 58 969 63082 464 64135 70 297 309 12 922 65028 294 678 88 66460 575 76 975 67021 135 58 68065 85 144 247 69202 361 68 401 554 673 951 70732 71065 460 858 72040 518 75 687 714 973 99 73052 98 125 204 522 74258 688.

75197 76178 840 77135 85 380 683 78086 108 369 557 773 837 96 903 79280 502 954 80021 101 81241 560 660 745 82026 183 717 892 83387 88 704 59 933 84460 67 883 907 85373 416 689 86091 139 54 431 542 830 87114 85 301 71 408 789 88008 248 95 376 507 724 65 937 91 89001 58 524 706 842 63 950 78 90310 56 449 904 91038 173 212 739 857 92290 468 716 81 93553 80 663 837 73 94251 362 511 95394 613 68 900 96061 584 828 97262 413 645 838 98 944 98010 22 53 442 525 800 55 99005 42 101 30 375 725 44 800

100134 297 415 515 671 711 19 101411 513 72 832 970 102229 437 103101 245 612 93 774 104102 68 242 332 647 860 98 965 105300 469 106194 410 690 96 889 107411 530 739 72 108041 66 67 171 272 376 767 957 63 109014 44 53 161 228 530 646 110317 910 111046 633 898 112016 432 77 562 113206 10 883 90 114033 159 228 80 479 115025 28 177 234 528 83 116019 268 691 787 943 117213 86 684 99 826 929 118115 612 742 44 94 119141 248 442 588 812 992 120026 80 136 240 445 519 121090 209 602 738 816 84 122366 463 79 943 123056 218 441 813 124078 140 88 125238 315 49 503 650 126279 563 788 127765 128417 129354 724 68 866 130057 131017 62 85 476 565 744 68 132332 739 822 68 133222 323 918 134695 705 44 910 135383 40 88 570 136176 276 532 137132 440 517 724 930 138545 64 676 139137 403 32 94 634 97 854 140322 402 16 572 606 141172 335 537 687 936 142011 243 532 947 143883 144147 932 145305 555 697 146005 67 90 122 276 602 147180 558 738 864 148519 937 53 149374 725 45 150350 574 151315 531 995 15241 609 733 72 153381 672 760 880 154129 356 605 16 84 748 155226 496 610 67 91 739 156172 517 633 834 968 157413 58 769 803 158216 356 450 55 906 90 159148 592 663 702 160400 986 161024 263 316 575 701 874 97 162278 94 530 600 850 965 163055 137 246 351 693 928 164085 174 244 328 91 417 523 974.

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE.

100.000 zł. na nr. 55552.
25.000 zł. na nr. 17180.
20.000 zł. na nr. 93860.
10.000 zł. na n-ry: 28585 30729 95834 110363 123629.
5.000 zł. na n-ry: 39121 56 71622 113905 121945 163107.
2.500 zł. na n-ry: 15426 22406 38600 71199 71685 79027 100996 103581 126955 131746 148974 153251 159404.
2.000 zł. na n-ry: 6765 12581 24673 25150 33253 36876 38978 43765 480005 50435 53008 59366 62794 80014 82671 94895 94944 112033 112426 122456 130495 131345 132702 133304 142733 145517 153352 162227
1.000 zł. na n-ry: 13642 13981 26667 27320 27413 27820 29677 30834 31138 40100 45921 47639 48351 53245 56113 58751 64250 68841 69833 74211 75692 79727 85501 93102 100009 104022 110387 110579 113623 122901 124513 131906 150604 151001.

PO 250 ZŁOTYCH.

166 232 493 511 695 1189 215 412 517 59 2559 260 989 3416 71 4221 431 87 541 632 5101 85 228 312 657 722 805 18 6245 424 631 840 7092 135 269 84 314 70 838 8205 371 646 783 871 9426 599 10473 763 803 75 11017 109 568 687 871 12032 236 314 535 782 805 942 13001 405 56 795 14038 68 247 353 464 79 526 669 817 908 52 15558 609 52 95 841 940 16028 224 476 638 764 17019 131 59 655 735 921 54 18069 186 256 451 567 844 19167 351 519 792 996 20291 304 454 693 737 821 960 21162 219 479 751 920 22387 407 715 982 23073 94 133 208 55 370 522 648 86 728 24008 140 45 460 698 883 89 93 25404 547 662 800 11 93 915 26714 66 809 900 27456 729 974 28005 109 43 208 384 850 65 83 96 29540 672 98 30713 36 31180 82 213 503 642 780 32172 98 236 685 742 78 801 912 33012 802 35 78 945 34125 88 293 395 852 35171 291 96 551 639 738 36304 58 422 738 88 37004 6 251 493 568 79 752 38003 383 728 39005 59 400 50 697 826 66 40232 579 752 56 41465 545 770 41057 365 442 839 43036 204 693 44141 48 370 571 834 45088 99 107 236 469 523 38 730 984 46308 74 606 949 47006 313 475 862 959 48053 196 369 570 776 894 953 85 49006 26 54 205 393 96 455 751 50334 94 627 745 78 851 992 51034 361 65 406 23 821 52014 62 73 120 37 725 37 957 53001 131 253 365 482 517 644 862 983 54214 63 619 45 68 55095 672 56204 352 548 91 825 93 57001 396 472 552 603 826 58232 36 406 546 789 813 29 59346 437 776 60059 276 61106 68 766 62046 75 196 401 41 600 852 901 63164 455 653 64359 499 730 65248 314 461 526 748 922 74 66290 98 342 810 67335 952 85 68182 222 313 21 82 578 94 613 69331 444 689 800 918 47 70294 342 495 97 774 71074 245 416 79 556 724 72120 45 82 323 544 641 785 73422 35 70 99 734 49 58 830 74519 789 870 980 75135 281 631 925 43 76073 214 69 562 715 959 77229 700 99 874 928 78143 417 860 79038 324 80134 386 916 81253 75 321 25 778 828 67 995 82014 96 173 245 68 70 435 42 591 702 816 919 51 83160 61 943 84146 280 561 715 85099 156 381 89 515 928 86347 469 83 548 87073 442 975 88125 292 407 631 837 72 92 908 89003 677 786 90630 92909 76 91689 92285 488 586 387 93018 129 238 554 57 754 906 94121 98277 645 770 821 989 95146 96358 69 539 89 794 980 97181 432 867 98062 870 969 99227 360 410 590 653 731 833 924

100228 328 17 56 677 101285 102313 512 714 877 928 103239 72 308 90 470 93 671 878 104648 824 943 105328 422 543 603 75 779 879 99 995 106337 87 880 987 107991 108139 381 447 764 97 803 928 109034 65 250 110389 841 962 42 111029 158 532 640 56 112099 151 340 96 522 610 19 772 899 113046 63 26 595 636 114700 25 79 115063 220 423 62 92 592 117399 998 118059 198 283 597 640 847 119053 54 152 245 620 722 972 90 120179 219 482 618 720 876 121268 423 601 97 817 20 974 76 122609 83 123031 258 394 883 98 124001 603 894 125434 586 126211 55 391 127422 556 661 128291 379 486 558 99 818 78 129033 251 719 818 59 130209 542 664 706 820 959 131040 195 381 518 637 132015 197 673 712 800 133012 393 502 692 850 997 134005 46 66 128 74 281 88 376 519 135316 622 28 47 136083 152439 566 646 60 67 137307 589 711 95 819 56 138025 195 549 623 71 139033 188 498 510 39 69 775 803 27 140008 15 517 699 768 141299 336 91 480 668 142455 143307 626 922 72 144604 745 145014 32 68 166 76 260 89 411 679 147122 263 465 537 791 887 148608 74 149334 80 83 500 633 82 734 915 150014 130 234 433 64 706 820 936 151100 5 40 256 75 152 225 374 668 833 72 153003 73 514 83 608 850 930 95 154348 653 155161 403 513 920 156039 179 227 87 611 79 786 848 53 157019 20 505 729 878 961 158176 312 482 586 946 159234 378 418 160429 95 792 997 161083 190 378 552 694 162236 146 97 163270 577 666 842 164490 587 823 61 913.

Odbito w drukarni „Robotnika“, Warszawa ul. Warecka 7.

Większe zatrudnienie na robotach sezonowych niż w ub. roku

Interesujące jest zestawienie cyfrowe odnośnie do stanu zatrudnienia robotników sezonowych na robotach publicznych w ciągu roku ubiegłego w porównaniu z sezonem bieżącym. Okazuje się z tych zestawień, że stan zatrudnienia robotników sezonowych w roku bieżącym jest lepszy, aniżeli w roku ubiegłym o tej porze.

Kiedy w miesiącu maju roku ubiegłego Zarząd Miejski zatrudniał ogółem na robotach publicznych 2019 robotników sezonowych, to w tymże miesiącu roku bieżącego liczba zatrudnionych sezonowców wynosi 2821, czyli wyższa jest o 802 robotników. Podobnie pomyślniej przedstawiał się stan zatrudnienia w miesiącu marcu rb. W czasie tym zatrudniono w roku ubiegłym tylko 561 robotników sezonowych, a w marcu roku bieżącego 1131, czyli o 570 sezonowców więcej.

Ogólnie stan zatrudnienia w roku ubiegłym w porównaniu z bieżącym przedstawiał się następująco:

W styczniu roku 1938 zatrudniano 561 robotników oraz u przedsiębiorców drogowych i budowlanych 67 robotników, w miesiącu lutym 561 robotników, w marcu 561, w maju 2019, w czerwcu 1080, w lipcu 2927, w sierpniu 3155, we wrześniu 3347, w październiku 3367, w listopadzie 3114 i w grudniu 1480.

W roku 1939 na dzień 1 stycznia było 719 robotników, w lutym 587 oraz u przedsiębiorców budowlanych 21 robotników, w marcu 1131, w kwietniu 2419 i w maju rb. 2821 robotników sezonowych.

Z zestawień tych wynika, że stan zatrudnienia sezonowców w roku bieżącym jest wyższy oraz wzrasta z miesiąca na miesiąc.

Stowarzyszenie Popierania Wynalazków dziękuje Zarządowi Miejskiemu

Zgromadzenie wynalazców, jakie odbyło się w sali Rady Miejskiej m. Łodzi w dniu 21 bm. przyjęło m. in. rezolucję treści następującej:

Głęboko wzruszeni szczodrą i pełną zrozumienia dla podjętych przez nas prac nad wzmożeniem wynalazczości polskiej życzliwością, z jaką Zarząd Miejski w Łodzi przyczynił się do realizacji Wystawy Wynalazków Polskich w Łodzi w dniu 21 maja 1939 roku, wynalazcy polscy i działacze społeczni, zrzeszeni w Polskim Stowarzyszeniu Popierania Wynalazków, proszą Zarząd Miejski przyjąć wyrazy szczerej wdzięczności i serdecznego a głębokiego szacunku — Prezydium Zgromadzenia Wynalazców.

Kronika organizacyjna

W środę, dn. 31 maja r. b. o godz. 7-ej wiecz. odbędzie się plenarne posiedzenie OKRPPS.

Sekretariat OKRPPS.

Dla uczczenia pamięci ś. p. Haliny Dore'e

Z powodu śmierci ś. p. Haliny Dore'e, artystki Teatrów Miejskich, pracownicy techniczni z dobrowolnych składek zakupili wieniec który złożyli na grobie Zmarłej.

Pozostałą kwotę zł. 32 pracownicy techniczni za pośrednictwem t. Chudzika wpłacili na Obozy letnie Czerwonych Harcerzy.

Z codziennych walk robotników

Zlikwidowany spór

W fabryce firmy Kupfer i Herszkowicz przy ul. Matejki 14 przed kilku dniami wybuchł strajk okupacyjny 100 robotników na tle zamierzonej redukcji.

W dniu wczorajszym odbyła się w tej sprawie konferencja u Inspektora Pracy, przy czym już uprzednio robotnicy strajk przerwali na skutek otrzymanych przyrzeczeń ze strony firmy.

W rezultacie spór załatwiono w ten sposób, że firma ograniczy produkcję z uwagi na zmniejszenie chwilowe zapotrzebowanie, zatrudni jedną zmianę, druga zostanie zwolniona na urlop i po tym okresie podejmie pracę zmieniając pracujących.

Akcja o umowę prowadzona jest ze strony majstrów już od trzech lat niemal. To też [illegible] konferencji dało się zauważ[yć] z obu stron dążność do [osta]tecznego zlikwidowania pr[ze]wlekającego się w nieskończ[o]ność sporu.

W dniu wczorajszym odb[yło] się wspólne posiedzenie Za[rzą]du Głównego Zw. Majstrów i Zarządu Oddziału Łódzkiego, w którym ostatecznie omówi[ono] stanowisko związku.

Ze strony przemysłu zgło[szono] no szereg ustępstw, mianowi[cie] sprawa dodatkowych urlop[ów] dla majstrów nieubezpieczon[ych] w charakterze pracowników [u]mysłowych oraz sprawa wyp[o]wiedzenia dla nich zostały [za]godnione. Uzgodniona zost[ała] niemal całkowicie kwestia [p]łych płac majstrów, poza [do]datkami od produkcji.

Ponieważ i ze strony [maj]strów nastąpiły pewne ust[ęp]stwa liczyć się należy, że je[sz]cze w bież. miesiącu po wi[e]letnich targach osiągnięte [zo]stanie porozumienie i zawar[ta] umowa dla majstrów fabry[cz]nych.

Rokowania o umowę dla majstrów fabrycznych

Pod przewodnictwem radcy Węgierowa z Min. Op. Społ. odbyła się obustronna konferencja w sprawie zawarcia umowy zbiorowej dla majstrów fabrycznych.

Budżet Łodzi zatwierdzony

W dniu wczorajszym odbyło się pod przewodnictwem p. Wojewody Józewskiego posiedzenie Wydziału Wojewódzkiego, na którym rozpatrywano zwyczajny i nadzwyczajny budżet miasta Łodzi na rok 1939/40.

Budżet ten został jednomyślnie przez Wydział Wojewódzki zatwierdzony w kwotach, uchwalonych przez Radę Miejską.

Jednocześnie Wydział Wojewódzki zwrócił się do Zarządu Miejskiego o poczynienie w miarę możności oszczędności przy wykonywaniu budżetu.

„Zielone Święta nad Pilicą"

Pociąg popularny do Tomaszowa Maz.

Robotnicze Tow. Turystyczne wykazuje od początku sezonu wielką ruchliwość.

Kolonia wypoczynkowa w Józefowie nad Pilicą jest już czynna, ciesząc się dość dużą frekwencją. Na nadchodzące święta R. T. T. organizuje wycieczkę pociągiem popularnym do Tomaszowa Maz. p. h. „Zielone Święta na Pilicą".

Odjazd nastąpi z Łodzi w niedzielę o godz. 6.30, zaś powrót do Łodzi w poniedziałek o godz. 21.54.

Koszt przejazdu w obie strony zł. 2.50.

Zapisy przyjmuje i informacyj udziela sekretariat R. T. T., Łódź, Południowa 28 w godz. od 10 do 14 i od 17 do 22, tel. 263-44.

Samobójstwo nieuleczalnie chorej kobiety

Wczoraj o godzinie 3 ej nad ranem dom przy ul. Ciesielskiej 17 był terenem wstrząsającego samobójstwa 75-letniej Wilhelminy Głuszek.

Głuszek od dłuższego czasu cierpiała na nieuleczalną chorobę. Nie mogąc znieść dłużej takiego stanu rzeczy, zdecydowała się na rozpaczliwy krok.

W dniu wczorajszym skoczyła przez okno z wysokości 4-go piętra ponosząc śmierć na miejscu.

Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził zgon. Zwłoki zabezpieczono aż do przybycia władz sądowo-śledczych.

Teatr Miejski

Śródmiejska 15.

Trzy występy Baletu Parnella

Balet Parnella wystąpi dziś, jutro i pojutrze o godz. 8.30 w, w Teatrze Miejskim w kompletnie nowym klasycznym repertuarze. Prócz Feliksa Parnella udział w wieczorach tych biorą: D. Dymiczkiewicz, I. Zembrzuska, T. Woliński, K. Maciaszczyk. Nowe oryginalne kostiumy — muzyka symfoniczna reprodukowana aparaturą dźwiękową. Abonamenty nie ważne.

Dwa przedstawienia po cenach najniższych

Zielone Świątki a więc w niedzielę i w poniedziałek dana będzie o godz. 4-ej po poł. arcywesoła satyryczna komedia Bus-Feketego „Jan". Ceny najniższe.

Dwuletnia dziewczyna wypadła przez okno

Wczoraj około godziny 11.30 przed południem w domu przy ul. Kątnej 1. dwuletnia dziewczynka Henryka Grzechała,(zam. przy ul. Kątnej 4.) pozostawiona sama w pokoju zbliżyła się do otwartego okna, wspięła się na parapet i w pewnej chwili przechyliwszy się, by wyjrzeć na ulicę runęła na bruk z wysokości drugiego piętra.

Na miejsce strasznego wypadku wezwano pogotowie Cz. Krzyża- którego lekarz stwierdził u nieszczęśliwej dziewczynki wstrząs mózgu i złamanie podstawy czaszki.

W stanie ciężkim przewieziono ranną do szpitala Anny Marii

Czytajcie Łodzianina

W obawie przed karą popełniła samobójstwo

W dniu wczorajszym w mi[esz]kaniu rodziców przy ul. Łą[ko]wej 38, targnęła się na życie 15-letnia Cecylia Bagińska. Dziewczynka, w obawie prz[ed] oczekującą ją karą za jakie[ś] błahe przewinienie, w momen[cie] silnej depresji zażyła zn[a]czną ilość benzyny. Przyby[ły] lekarz pogotowia, udzielił de[s]peratce pomocy i pozostawi[ł] ją w domu.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż jednego kompletnego urządzenia chłodniczego firmy „Zieleniewski i Fitzner-Gamper" o wydajności 3.000 kal/godz., składającego się z następujących części: sprężarki amoniakalnej, elektromotoru o mocy 3.4 K.M., skraplacza z rur podwójnych, rur chłodzących (parownik), automatycznego wyłącznika do sprężarki, wentylatora.

Wymienione urządzenie chłodnicze jest zdemontowane i obejrzeć je można w magazynie, ul. Łąkowa nr 32.

Wszelkich informacyj w tej sprawie udziela Wydział Gospodarczy, Łódź. ul. Zawadzka nr. 11. III piętro.

Oferty składać należy do godz. 12 dnia 6 czerwca 1939 roku w Wydziale Gospodarczym (pokój 59), do skrzynki nr 2, gdzie w wymienionym terminie nastąpi otwarcie ofert przy wysokości oferentów.

Oferty, nie odpowiadające przepisom Instrukcji o sposobie oddawania i odbierania dostaw i robót dla Gminy Miejskiej Łódź, lub złożone po terminie rozpatrywane nie będą.

Łódź, dnia 26 maja 1939 r.

Zarząd Miejski w Łodzi

Odbito w Drukarni Ludowej Piotrkowska 83.